

2017-2019

**RAPORT ANALITIC
PRIVIND GESTIONAREA MIJLOACELOR FINANCIARE ALOCATE
FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A AGRICULTURII ȘI
MEDIULUI RURAL**

**AGENZIA DE INTERVENȚIE ȘI
PLĂȚI PENTRU AGRICULTURĂ**

Chișinău 2019

CUPRINS:

Introducere

Cap. I Cadrul normativ ce reglementează politica de subvenționare

Cap. II Cadrul instituțional

Cap. III Standarde internaționale implementate de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură

Cap. IV Gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural în perioada anilor 2017-2019 (preliminar)

Cap. V. Clasificarea producătorilor agricoli – beneficiari de subvenții

Cap. VI. Subvenționarea producătorilor agricoli pe domenii

6.1 *Prioritatea I.* Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare

6.2 *Prioritatea II.* Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale

6.3 *Prioritatea III.* Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan

Cap. VII. Cauzele respingerii dosarelor de solicitare a sprijinului financiar

Cap. VIII. Consilierea producătorilor agricoli

Cap. IX. Gradul de realizare a indicatorilor stabiliți în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020

Cap. X. Gradul de executare a recomandărilor Curții de Conturi și a Inspecției Financiare

Cap. XI. Concluzii, propuneri și recomandări

ANEXE

INTRODUCERE

Agricultura pentru Republica Moldova este ramura cu cele mai multe domenii conexe acesteia, care cuprind domeniul economic, relațiile sociale, culturale și definesc modul de viață în mediul rural și nivelul de trai al acestora. Numărul mare a populației din spațiul rural, raportat la capacitatea și oportunitatea de a-și asigura venituri decente, a generat un nivel foarte mare de migrație, în special peste hotarele țării. Amploarea acestui fenomen este atât de variată, încât a devenit cea mai importantă problemă a țării, care se răsfrânge asupra tuturor indicatorilor economici și sociali. Din aceste considerente susținerea sectorului agricol și a domeniilor conexe ale acestuia este o necesitate stringentă. Subvenționarea agriculturii este unicul mecanism prin intermediul căruia statul poate promova politicile sale în acest sector.

Republica Moldova este o țară profund dependentă de agricultură și dezvoltarea rurală. În ultimii 5 ani contribuția agriculturii la formarea Produsului Intern Brut (în continuare - PIB) variază între 11 – 12%, iar împreună cu industria prelucrătoare (domenii din clasificatorul activităților economice expuse în secțiunea C-10 și 11) aceasta depășește 17%. Produsele agricole și agroalimentare asigură în mediu 45% din exportul produselor autohtone. Totodată, în spațiul rural trăiesc peste jumătate din populația țării, iar în agricultură în 2018 a fost ocupată peste 36% din populația ocupată ceea ce constituie 452 mii persoane (în 2017, respectiv, 390,5 mii persoane și 32,3%). Din rândul acestora 49% sau 17,9% din total ocupare, o constituie persoanele ocupate cu producerea produselor agricole în exclusivitate pentru consumul propriu.

În agricultură, se atestă o creștere substanțială a valorii adăugate. Astfel, în 2018 față de 2015 valoarea adăugată a produselor agricole, exprimată în prețuri comparabile, s-a majorat cu 47,9%. Dacă ținem cont de nivelul de dezvoltare la care se află agricultura, calamitățile naturale care tot mai des afectează acest sector și creșterea acestui sector contribuie la majorarea PIB.

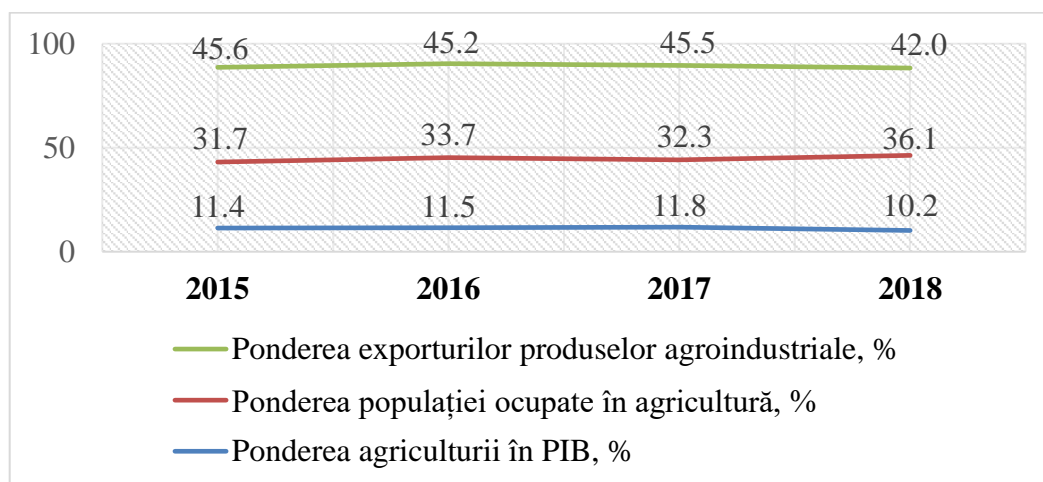

Fig. 1 Ponderea sectorului agrar în economia națională, %

Din diagrama expusă mai sus se observă că în perioada anilor 2015-2018 sectorul agrar își menține poziția în dezvoltarea sa fiind în ușoară creștere a numărului populației active implicată în agricultură și anume de la 381,9 mii persoane în anul 2015 la 452,0 mii persoane în anul 2018.

Analizând sectorul agrar prin prisma volumului producției obținute, în anul 2018 se atestă o creștere sporită a ponderii producției vegetale în total producția agricolă ce a constituit 74% (în anul 2015 – 68%), iar ponderea producției animalieră i-a revenit doar 26% (în anul 2015 – 32%). Acest lucru ne vorbește despre faptul că producătorii agricoli sunt orientați spre extinderea afacerilor în creșterea culturilor agricole, deoarece au fost identificate mai multe oportunități de a exporta produse vegetale atât pe piața UE cât și a țărilor CSI, au posibilitate de a procesa producția, prin prisma dezvoltării infrastructurii post recoltare și procesare a produselor vegetale. Sectorul zootehnic este mai vulnerabil (în domeniul exportului produselor procesate –legislația imperfectă) din aceste considerente, începând cu anul 2018, dezvoltarea sectorului zootehnic este o prioritate a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Rezultatele ce se referă la creșterea volumului producției agricole sunt cauzate de condițiile climaterice nefavorabile. În acest sens măsurile de sporire a rezistenței agriculturii la influența factorilor adversi sunt corecte și trebuie amplificate. De asemenea, dezvoltarea insuficientă a sectoarelor zootehnice afectează negativ alimentația calitativă a populației.

În ultimii ani, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (în continuare - MADRM) prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - AIPA), și-a propus să susțină promovarea și dezvoltarea politicii agricole prin majorarea alocațiilor financiare și acordarea de subvenții producătorilor agricoli. Anume acordarea de subvenții reprezintă o pârghie eficientă atât pentru atragerea investițiilor în agricultură, cât și la dezvoltarea acestui sector.

Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural a fost aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 455/2017* care periodic este îmbunătățită în baza solicitărilor parvenite de la producătorii agricoli și asociațiile de profil. Propunerile înaintate erau argumentate economico – financiar și discutate în cadrul grupului de lucru constituit prin act administrativ al ministerului.

La baza elaborării Regulamentului sus menționat au stat prevederile **Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural** și prevede perfecționarea sistemului de subvenționare a producătorilor agricoli din Republica Moldova, ajustarea acestuia la bunele practici europene, mai cu seamă:

1) planificarea și stabilirea măsurilor de sprijin pasibile de subvenționare conform Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru o perioadă de 5 ani, asigurând astfel, o continuitate în susținerea producătorilor agricoli;

2) activitățile de recepționare, examinare, inspectare, autorizare a cererilor de solicitare a subvențiilor și executare a plăților, care au la bază următoarele principii:

- eficiența bazată pe argumente economico-financiare;
- transparența decizională;
- continuitatea proceselor de susținere a producătorilor agricoli;

3) implementarea sistemului de monitorizare a rezonabilității costurilor investițiilor, în vederea neadmiterii majorării artificiale a valorii investițiilor cu scopul beneficierii de subvenții mai mari, nejustificat, în condițiile în care subvenția pentru investiții se calculează din cheltuielile realizate, confirmate prin facturi, plăți, etc.;

4) evaluarea dosarelor de subvenționare ce au la bază un plan de afaceri care demonstrează eficiența proiectului realizat pentru cererile de obținere a subvențiilor ce depășesc 500 mii lei în baza criteriilor de evaluare aprobate;

5) selectarea instituțiilor prestatoare de servicii de consultanță și formare a producătorilor agricoli și includerea acestora în Registrul prestatorilor de servicii;

6) subvenționarea tehnicii și utilajului agricol convențional după capacitatea motorului (cai putere) raportată la suprafața terenului arabil deținut.

Scop modernizării sectorului agroindustrial și dezvoltării rurale este asigurată prin stabilirea următoarelor priorități:

- I.** creșterea competitivității sectorului agroindustrial prin modernizarea și restructurarea pieței;
- II.** asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură;
- III.** îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural.

În vederea realizării scopului trasat, statul, prin intermediul MADRM, susține:

- a) modernizarea lanțului agroalimentar în scopul conformării la cerințele Uniunii Europene privind siguranța alimentelor și cerințele de calitate;
- b) facilitarea accesului la piețele de capital, de inputuri și outputuri pentru fermieri;
- c) reformarea sistemului învățământului, cercetărilor științifice și serviciilor de extensiune rurală în sectorul agroindustrial și crearea Sistemului informațional integrat agricol;
- d) implementarea practicilor moderne de gestionare a terenurilor agricole și a apei;
- e) implementarea tehnologiilor de producție prietenoase mediului, a produselor ecologice, precum și menținerea biodiversității;
- f) adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora asupra producției agricole;

- g) alocarea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii fizice și de servicii în mediul rural;
- h) creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă în domeniile non-agricole și sporirea veniturilor în mediul rural;
- i) implicarea comunității locale în dezvoltarea rurală.

I. CADRUL NORMATIV DE SUBVENȚIONARE:

Cadrul normativ ce reglementează politica de subvenționare:

Nr. d/o	Actul normativ	Prevederile acestuia
1	Legea bugetului de stat aprobată anul	art. 2 stabilește cuantumul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. În anul 2019 FNDAMR constituie 950,0 mil. lei
2	Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare a în dezvoltarea agriculturii și mediului rural	Legea stabilește principiile generale ale politicilor statului privind încurajarea și stimularea activităților agricole și dezvoltării rurale, direcțiile de utilizare ale mijloacelor financiare destinate dezvoltării agriculturii și mediului rural. Art. 24-25 stabilesc criteriile generale și specific de eligibilitate.
3	Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi	Legea stabilește agenții economice care au dreptul, în numele lor (firmelor lor), să desfășoare activitate de antreprenoriat în Republica Moldova și determină principiile juridice, organizatorice și economice ale acestei activități.
4	Legea nr. 220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.	Legea reglementează procedura înregistrării de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, ținerii registrelor de stat ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, precum și stabilește statutul juridic al organului înregistrării de stat și al registratorului în domeniul înregistrării de stat.
5	Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești de fermier;	Legea reglementează bazele juridice, organizatorice, economice și sociale privind constituirea, reorganizarea și lichidarea gospodăriei țărănești (de fermier) precum și activitatea ei.
6	Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora.	Legea stabilește procedura de organizare, recunoaștere și funcționare a grupurilor de producători agricoli. Art. 18 reglementează promovarea și stimularea grupurilor de producători.
7	Legea nr. 1007/2002 privind cooperativele de producție.	Legea reglementează activitățile cooperativei de producție (de la asociere pînă la repartizarea profitului)
8	Legea nr. 73/2001 privind cooperativele de întreprinzător.	Legea stabilește cadrul legislativ pentru dezvoltarea sistemului cooperativei de întreprinzător
9	Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr. 179/2016	Legea stabilește cadrul legal de activitate al întreprinderilor micro, mici și mijlocii, precum și măsurile de suport din partea statului pentru crearea și dezvoltarea lor
10	Legea nr. 57/2006 vicii și vinului.	Art. 31 stabilește stimularea dezvoltării sectorului vitivinicol din sursele FNDAMR
11	Legea pomiculturii nr. 728/1996	Art. 12 stabilește susținerea pomiculturii de către stat
12	Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică	Ar. 10 stabilește stimularea agriculturii ecologice din sursele FNDAMR
13	Legea zootehniei nr. 412/1999	Art. 33 stabilește dezvoltarea sectorului zootehnic de către stat prin politica de subvenționare.
14	Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor	Legea stabilește principiile de bază ale organizării și desfășurării activității de identificare și înregistrare a animalelor pe teritoriul Republicii Moldova.

Nr. d/o	Actul normativ	Prevederile acestuia
15	Legea nr. 243/2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură	Scopul legii este asigurarea unei producții stabile în sectorul agricol prin asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură. Capitolul V. Acordarea subvențiilor la asigurarea riscurilor de producție în agricultură.
16	Hotărârea Guvernului nr. 20/2019 cu privire la constituirea Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”	Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Structura organizatorică a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și lista subdiviziunilor teritoriale (cu statut de secții/servicii), conform Organigrama Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
17	Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural	Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural
18	Hotărârea Guvernului nr. 507/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural	Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up
19	Hotărârea Guvernului nr.409/2014 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020	Implementarea măsurilor de sprijin ale Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural
20	Hotărârea Guvernului nr. 217/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea asigurării riscurilor de producție în agricultură	Principiile de subvenționare a riscurilor de producție în agricultură
21	Hotărârea Guvernului nr. 705/1995 privind modul de înregistrare la venituri, punere pe rod, casare și defrișare a plantațiilor perene	Actul citat reglementează modul/procedura de înregistrare a plantațiilor perene precum și modul de casare și defrișare a acestora.
22	Hotărârea Guvernului nr. 607/1999 cu privire la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „INTEHAGRO” al Ministerului Agriculturii și Industriei Prelucrătoare	Reglementează înmatricularea tehnicii, utilajului agricol.
23	Ordinul nr. 195 din 20 august 2018 al Ministrului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului cu privire la aprobarea unor documente	Sunt aprobate actele model care stau la baza depunerii dosarului de subvenționare precum și actele de inspecție a proiectelor investiționale.
24	Ordinul nr. 21 din 24 februarie 2014 al Ministrului Finanțelor cu privire la aprobarea Regulamentului privind evidența contabilă a plantațiilor viticole în procesul plantării, exploatării și defrișării acestora	Regulamentul privind evidența contabilă a plantațiilor viticole în procesul plantării, exploatării și defrișării acestora
25	Ordinul Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 228 din 10 decembrie 2015 cu privire la aprobarea procedurilor de întocmire și evidență a Listei de interdicție a producătorilor agricoli	Procedura de introducere și evidență a Listei de interdicție a producătorilor agricoli
26	Ordinul Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 79 din 05 aprilie 2016 pentru aprobarea cerințelor privind aplicarea Sistemului de agricultură competitivă.	Cerințele privind aplicarea Sistemului de agricultură competitivă (No-till, Mini-till).
27	Ordinul nr. 77 din 03 iulie 2017 al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, cu privire la aprobarea unor modele de acte cu completările și modificările în vigoare	Actele interne ale AIPA (Notificări, procese verbale, acte de constatare, etc.)

II. CADRUL INSTITUȚIONAL:

În temeiul art. 3 și art. 15 al Legii nr. 276/2016 *Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură este responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare - FNDAMR), inclusiv a surselor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare.*

În temeiul art. 15 alin. (3) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli, al art. 14 alin. (7) și art. 32 alin. (2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și al art. XXXIV alin. (4) din Legea nr. 140/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, instituția publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a fost reorganizată, prin transformare, în autoritate administrativă Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. AIPA se subordonează Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului fiind succesorul de drepturi și obligații al Instituției publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

Astfel, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 20/2019, AIPA este o autoritate administrativă subordonată Ministerului, responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, inclusiv a surselor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare. Agenția are statut de persoană juridică de drept public, dispune de denumire proprie, de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de conturi trezoreriile, de drept de gestiune a bunurilor transmise de Minister, precum și de alte atribute specifice autorităților publice, stabilite în legislație. Sediul Agenției este în municipiul Chișinău. Agenția are subdiviziuni teritoriale cu statut de secții sau servicii, fără personalitate juridică.

Agenția are misiunea de a susține financiar producătorii agricoli și comunitățile locale în vederea dezvoltării sectorului agroindustrial și mediului rural. Realizarea Misiunii se axează pe următoarele domenii de activitate:

- stimularea investițiilor în exploatațiile agricole;
- stimularea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole;
- stimularea investițiilor în infrastructura fizică și în cea a serviciilor din mediul rural;
- acordarea plăților directe.

Structura organizatorică a AIPA include două nivele: aparatul central și secțiile/serviciile teritoriale. Aparatul central este format din director, doi directori adjuncți, 5 direcții, 1 secție și 7 servicii. Structura teritorială este reprezentată de 4

secții și 6 servicii teritoriale. Organigrama AIPA poate fi accesată pe pagina web al Agenției la linkul: <http://aipa.gov.md/ro/content/organigrama> .

Pentru a facilita accesul fermierilor la sursele financiare din FNDAMR, AIPA a elaborat Ghidul solicitanților de subvenții aferent fiecărei măsuri/submăsuri de sprijin. Ghidul solicitantului este un material de informare a potențialilor beneficiari de subvenții, ca suport informativ complex pentru întocmirea proiectului investițional conform cerințelor specificate în Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor FNDAMR.

Acest Ghid oferă detalierea tehnică și financiară a setului de informații necesare solicitantului pentru pregătirea, derularea și implementarea proiectului investițional, elaborat pentru fiecare măsură/submăsură de sprijin.

Ghidurile pot fi consultate la linkul: <http://aipa.gov.md/ro/content/cereri-%C5%9Fi-formulare-obligatorii-pentru-accesarea-subven%C8%9Biilor-anul-2018>

Activitatea AIPA se reglementează de un șir de acte interne. Modul și nivelul de aprobare al acestora se prezintă în tabelul de mai jos.

Nr. d/o	Proceduri / Manuale	Aprobate prin/de către	Transparența decizională
1	Programul de Dezvoltare Strategică al AIPA pentru perioada anilor 2019-2021	Ed. II din 15.07.2019, aprobat de Directorul AIPA Ed. I aprobat prin PV nr. 1 din 26.01.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA	http://aipa.gov.md/sites/default/files/PDS%20AIPA%202019-2021.pdf
2	Planul de activitate al AIPA pentru anul 2019	Ed. II din 19.07.2019, aprobat de Directorul AIPA Ed. I din 11.01.2019 aprobat de directorul AIPA	http://aipa.gov.md/sites/default/files/Plan%20activitate%20AIPA%202019%20%28Editia%2020%29.pdf
3	Strategia de comunicare a AIPA pentru anii 2018-2020	Coordonat prin PV nr. 5 din 05.12.2017 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA și aprobat de MADRM la data de 14.12.2017	Rețea internă al AIPA „Intranet”
4	Strategia de management a resurselor umane, obiective strategice pe termen mediu în domeniul resurselor umane 2018-2020	aprobat prin PV nr. 2 din 25.04.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA	Rețea internă al AIPA „Intranet”

5	Strategia de dezvoltare a tehnologiilor informaționale 2018-2021	Ordin AIPA nr. 146 din 05.10.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
6	Strategia antifraudă a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură pentru anii 2019-2021	Ordin AIPA nr. 199 din 19.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
7	Politica de securitate a informației și protecția datelor cu caracter personal	Ordin AIPA nr. 202 din 21.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
8	Politica de prevenire și combatere a cazurilor de fraudă în cadrul AIPA	Ordin AIPA nr. 199 din 19.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
9	Ghidul cu privire la descrierea procedurii de aprobare a Planului de recunoaștere a grupurilor de producători	Ordin AIPA nr. 194 din 14.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
10	Regulamentul intern de activitate al AIPA și regulamente de activitate ale subdiviziunilor structurale	Ordin AIPA nr. 82 din 23.05.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
11	Regulamentul privind avertizorii de integritate	aprobat prin PV nr. 2 din 25.04.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA	Rețea internă al AIPA „Intranet”
12	Regulamentul privind evaluarea performanțelor profesionale individuale ale angajaților AIPA	aprobat prin PV nr. 2 din 25.04.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA	Rețea internă al AIPA „Intranet”
13	Regulamentul privind prelucrarea informațiilor ce conțin date cu caracter personal în cadrul secției resurse umane	Ordin AIPA nr. 202 din 21.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
14	Regulamentul privind prelucrarea informațiilor ce conțin date cu caracter personal în sistemul de evidență contabilă a AIPA	Ordin AIPA nr. 202 din 21.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
15	Regulamentul privind supravegherea prin mijloace video în cadrul AIPA	Ordin AIPA nr. 202 din 21.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
16	Regulamentul privind regimul de acces în sediul AIPA	Ordin AIPA nr. 202 din 21.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
17	Regulamentul privind administrarea paginii-web oficiale al AIPA	aprobat prin PV nr. 3 din 17.07.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA	Rețea internă al AIPA „Intranet”
18	Manuale de proceduri ce descriu procedura de	Coordonat prin PV nr. 5 din 05.12.2017 de către	Rețea internă al AIPA „Intranet”

	subvenționare post-investiționale și anume	Consiliul de supraveghere al IP AIPA și aprobat de MADRM la data de 14.12.2017	
a	„Procesul de recepționare a dosarelor de Oficiile Teritoriale”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
b	„Administrarea dosarelor de subvenționare”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
c	„Autorizarea plăților”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
d	„Verificarea investițiilor pe teren”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
e	„Executarea plăților”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
f	„Restituirea mijloacelor financiare nerambursabile”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
19	Manuale de proceduri ce descriu procedura de subvenționare în avans a proiectelor start-up și anume:	Coordonat prin PV nr. 3 din 17.07.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA și aprobat de MADRM la data de 19.07.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
a	procesul de depunere și aprobare a cererilor		Rețea internă al AIPA „Intranet”
b	procesul de autorizare a subvențiilor în avans		Rețea internă al AIPA „Intranet”
c	verificarea la fața locului II		Rețea internă al AIPA „Intranet”
d	verificarea la fața locului III (post-inspecție)		Rețea internă al AIPA „Intranet”
20	Manual de proceduri „Achiziții Publice”	Ordin AIPA nr. 20 din 30.01.2019	Rețea internă al AIPA „Intranet”
21	Manual de proceduri „Comunicarea rezultatelor, implementarea recomandărilor de audit intern”	Coordonat prin PV nr. 2 din 25.04.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA și aprobat de MADRM la data de 29.04.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
22	Manual de proceduri „Procedura privind colaborarea externă, comunicarea, raportarea și designul corporativ”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
23	Manual de proceduri Sistemul Informatic „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții”		Rețea internă al AIPA „Intranet”
24	Manualul de proceduri privind identificarea și analiza riscurilor de fraudă și nereguli		Rețea internă al AIPA „Intranet”
25	Manualul de proceduri privind descrierea procesului de monitorizare postinspecție	Coordonat prin PV nr. 2 din 25.04.2018 de către Consiliul de supraveghere al IP AIPA și aprobat de	Rețea internă al AIPA „Intranet”

		MADRM la data de 29.04.2018 Ed. II aprobat de Director AIPA la data de 29.07.2019	
26	Manualul de proceduri privind contabilizarea și executarea subvențiilor	Ordin AIPA nr. 115 din 15.07.2019	Rețea internă al AIPA „Intranet”
27	Manualul privind identificarea riscurilor și managementul cazurilor de risc	Ordin AIPA nr. 146 din 05.10.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
28	Manualul privind definirea funcțiilor sensibile din cadrul AIPA	Ed. II aprobat de Director AIPA la data de 01.10.2019	Rețea internă al AIPA „Intranet”
29	Manualul privind implementarea Politicii anti-mită	Ordin AIPA nr. 197 din 15.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
30	Manualul Sistemului de management anti-mită	Ordin AIPA nr. 200 din 20.12.2018	Rețea internă al AIPA „Intranet”
31	Manualul de implementare a Sistemului managementului de calitate	Aprobat de Director al IP AIPA la 01.12.2017 Ed. II aprobat de Director AIPA la data de 02.09.2019	Rețea internă al AIPA „Intranet”

III. STANDARDE INTERNAȚIONALE IMPLEMENTATE DE AIPA

ISO 9001:2015 „Managementul calității” - AIPA are implementat sistemul de management al calității, certificată de SRAC (Societatea Română pentru Asigurarea Calității), la 18 decembrie 2017. Certificatul ISO 9001:2015 prevede respectarea principiilor sistemului de management al calității care include - orientarea spre client, angajamentul top managementului, abordarea pe bază de proces și îmbunătățirea continuă pentru a asigura satisfacerea necesităților producătorilor agricoli și atingerea așteptărilor părților interesate.

ISO 37001:2016 – Sisteme de management anti-mită - în 2019 - AIPA a parcurs misiune externă de audit privind implementarea acestui standardului internațional. În rezultatul misiunii s-a constatat că AIPA implementează cu succes prevederile standardului și a fost certificată de către SRAC (Societatea Română pentru Asigurarea Calității) la 06 martie 2019 <http://aipa.gov.md/ro/content/certificate-iso>.

IV. GESTIONAREA FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A AGRICULTURII ȘI MEDIUL RURAL ÎN PERIOADA ANILOR 2017-2019 (date preliminare)

Mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare - **FNDAMR**) se aprobă anul în temeiul legii bugetului de stat. Totodată, se contată că în perioada anilor 2017-2018 FNDAMR a constituit 900 mil. lei în creștere cu 45% față de mijloacele financiare alocate în anul 2015.

La rectificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019 (Legea nr. 112 din 04 septembrie 2019), FNDAMR a fost suplinit cu mijloace financiare în sumă de 50 mil. lei astfel – pentru anul 2019 AIPA va gestiona – 950 mil. lei.

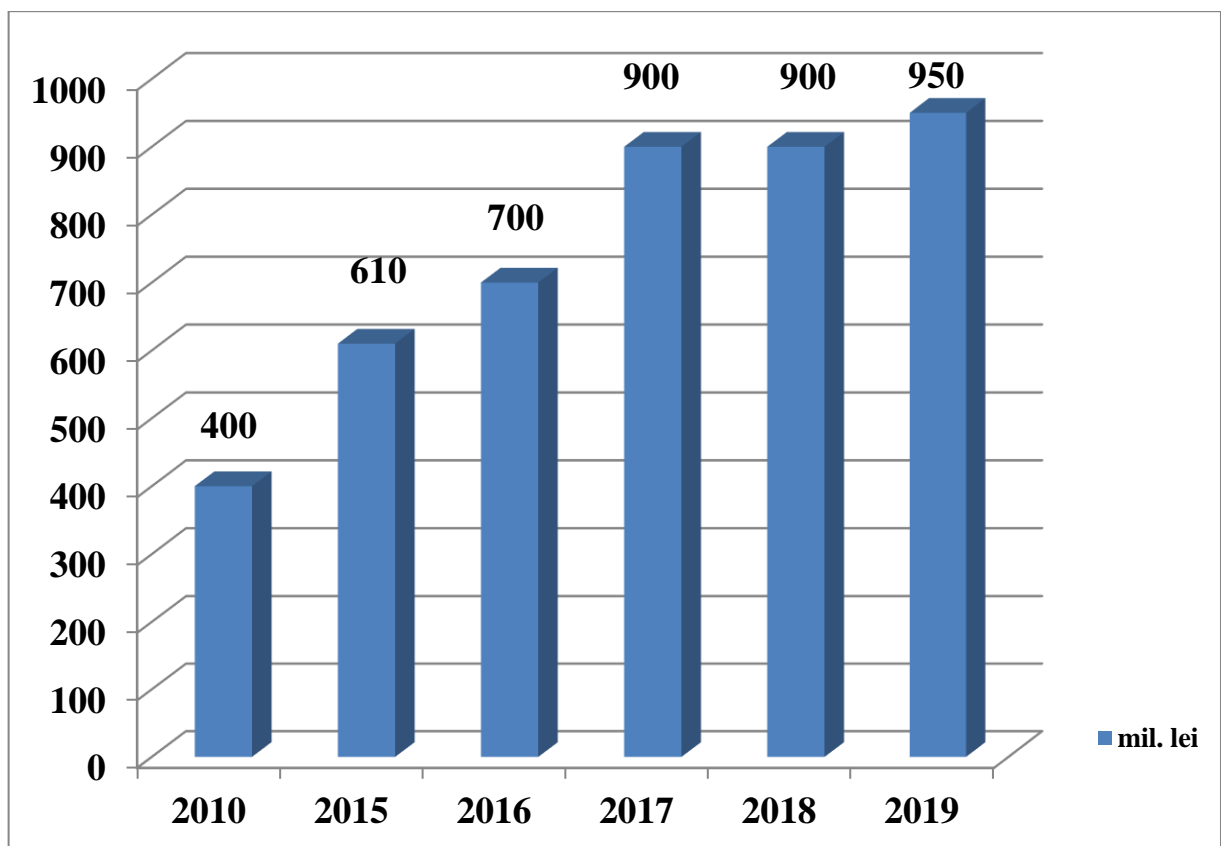

Fig.2 Evoluția fondului de subvenționare, mil. lei (2010-2019)

FNDAMR este valorificat în proporție de 100% în fiecare an. Beneficiază de subvenții, atât entități economice, cât și persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător în condițiile legislației naționale.

Sursele fondului sunt repartizate pe următoarele subcategorii:

- contribuția statului în **Fondul Național al Viei și Vinului – 25,8 mil. lei**, în conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018, art. 2 lit. g.

- **plată a restanțelor față de producătorii agricoli din 2018 – cca 342,0 mil. lei**, în conformitate cu Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, art. 33 alin. (5);
- **subvenționarea post-investițională – cca 537,2 mil. lei**, conform HG nr.455/2017 - Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural;
- **Subvenții în avans pentru tineri și femei fermier pentru dezvoltarea proiectelor start-up – 45,0 mil. lei**, art. 23 alin. (3) a Legii nr. 276/2016 dar și a HG nr.507/2018 - Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Numărului cererilor de solicitare a sprijinului financiar depuse de producătorii agricoli creștere de la an la an, în anul 2018 - față de 2015 - numărul acestora s-a dublat.

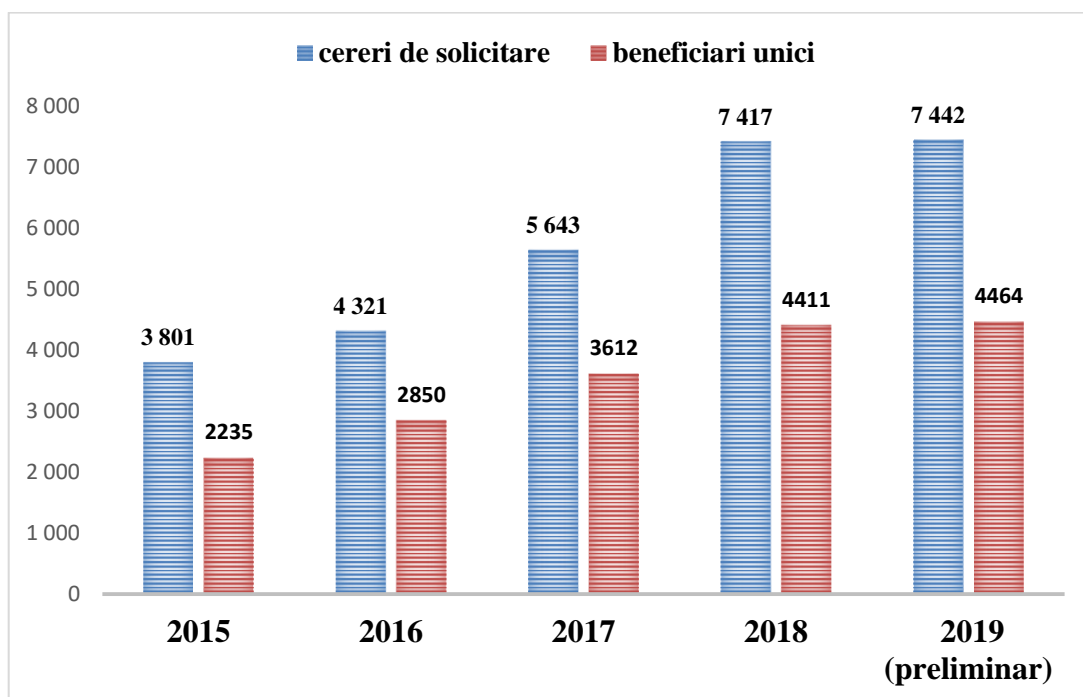

Fig. 3 Numărul cererilor de solicitare a sprijinului financiar depuse de producătorii agricoli în perioada anilor 2015-2018, 2019 - preliminar (sursa: AIPA)

Numărul dosarelor de solicitare a sprijinului financiar, în anul 2018 s-a majorat cu 27% sau 1584 dosare de solicitare față de anul 2017. La situația din 31 octombrie curent, AIPA a recepționat 7442 cereri de solicitare a sprijinului financiar de la 4464 entități economice care solicită subvenții în sumă de peste 1000,0 mil. lei.

Investiții atrase de măsurile de sprijin:

- În 2018 – beneficiarii de subvenții au efectuat investiții în sectorul agroindustrial - 6,0 mlrd. lei - cu 15% mai mult față de investițiile declarate de aplicați în anul 2017 (5,2 mlrd. lei).
- Investițiile au generat, în anul 2018, crearea a 4635 locuri noi de muncă dintre care 36,4% constituie locuri de muncă destinate femeilor (2946 - bărbați și 1689 - femei).
- La 31 octombrie 2019, numărul cererilor de solicitare a sprijinului financiar a sporit cu 52% în comparație cu perioada similară a anului 2018. Valoarea investițiile declarate de producătorii agricoli este în ascensiune cu peste 20%.
- Investițiile efectuate de solicitanții de subvenții din agricultură și ramurile conexe ale acestora, conform datelor preliminare recepționate în 9 luni ale anului 2019, au generat crearea a 1456 locuri noi de muncă (869 - bărbați și 587 - femei).
- Măsurilor/submăsurilor de sprijin au fost extinse și modificate începând cu anul 2014, odată cu aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 (anexa nr. 1).
- Valorificarea FNDAMR pe submăsuri de sprijin se prezintă în tabelul nr. 1 (anexa nr. 2).

V. CLASIFICAREA PRODUCĂTORILOR AGRICOLI

Începând cu anul 2017 are loc **clasificarea producătorilor agricoli după categoria producătorilor agricoli mici, mijlocii și mari**. Astfel, conform noțiunilor prezentate în Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural:

- *producător agricol mic* este producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință până la 20 de hectare de teren agricol arabil și/sau până la 10 hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod, ori de la 21 până la 40 de capete de bovine sau de la 51 până la 100 de capete de porcine, ovine/caprine;

- *producător agricol mijlociu* este producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință de la 20 până la 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau de la 10 până la 75 de hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod, ori de la 41 până la 100 de capete de bovine sau de la 101 până la 240 de capete de porcine, ovine/caprine;

- *producător agricol mare* este producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință mai mult de 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau mai mult de 75 de hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod, ori mai mult de 100 de capete de bovine sau 240 de capete de porcine, ovine/caprine.

Categoriile de producători agricoli nu pot depăși criteriile stabilite pentru întreprinderea mică și mijlocie specificate în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, în funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le dețin, solicitanții de subvenții se încadrează ca întreprindere micro și mică. În acest sens, o întreprindere mică are de la 10 pînă la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de pînă la 25 de milioane de lei sau deține active totale de pînă la 25 de milioane de lei.

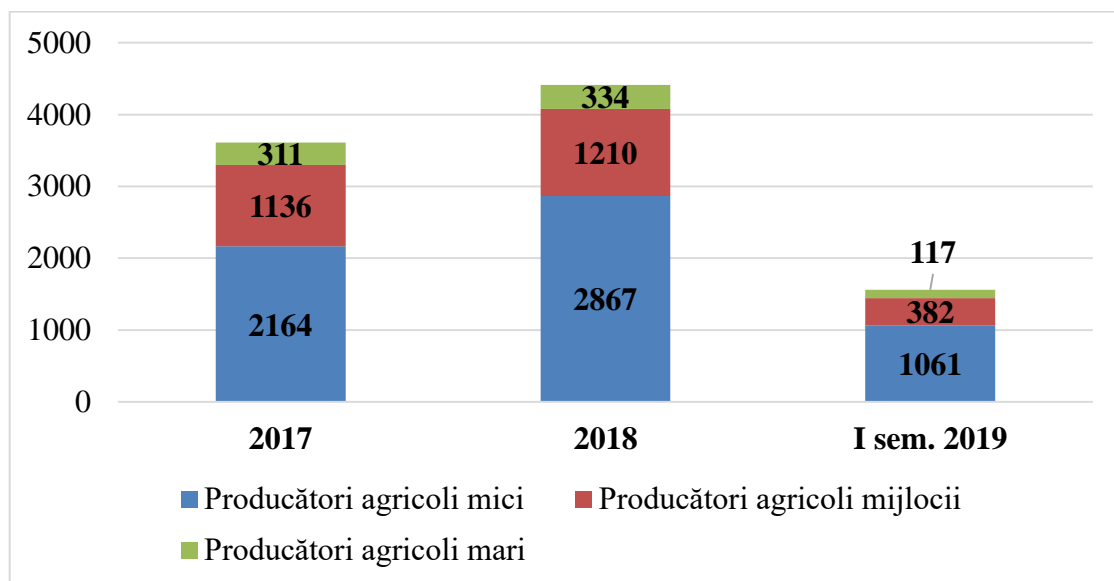

Fig. 4 Clasificarea beneficiarilor de subvenții conform prevederilor Legii nr. 276/2016

- **Beneficiari de subvenții - producătorii agricoli mici și mijlocii au valorificat 76% din sursele FNDAMR în anul 2018.**
- Numărul producătorilor agricoli mici, beneficiari de subvenții, este în ascensiune constantă. În anul 2018 a sporit cu 32,5% în comparație cu 2017, numărul acestora cu 703 beneficiari (unici). Cei 2867 producători agricoli mici au accesat subvenții, în anul 2018, în sumă de 326,8 mil. lei sau 33,8% din valoarea totală a Fondului În anul 2018.
- Numărul producătorilor agricoli mijlocii, a sporit cu 6,5% sau 74 beneficiari de subvenții unici. Cei 1210 producători agricoli mijlocii au accesat cele mai multe subvenții, în anul 2018, subvențiile accesate au constituit 408,0 mil. lei sau 42,2% din valoarea totală a Fondului.
- Producătorii agricoli mari au accesat, în anul 2018, surse în valoare de 232,2 mil. lei sau 24%. Numărul producătorilor agricoli mari a sporit, în anul 2018 față de anul 2017, cu 7,4% sau cu 23 beneficiari de subvenții unici.

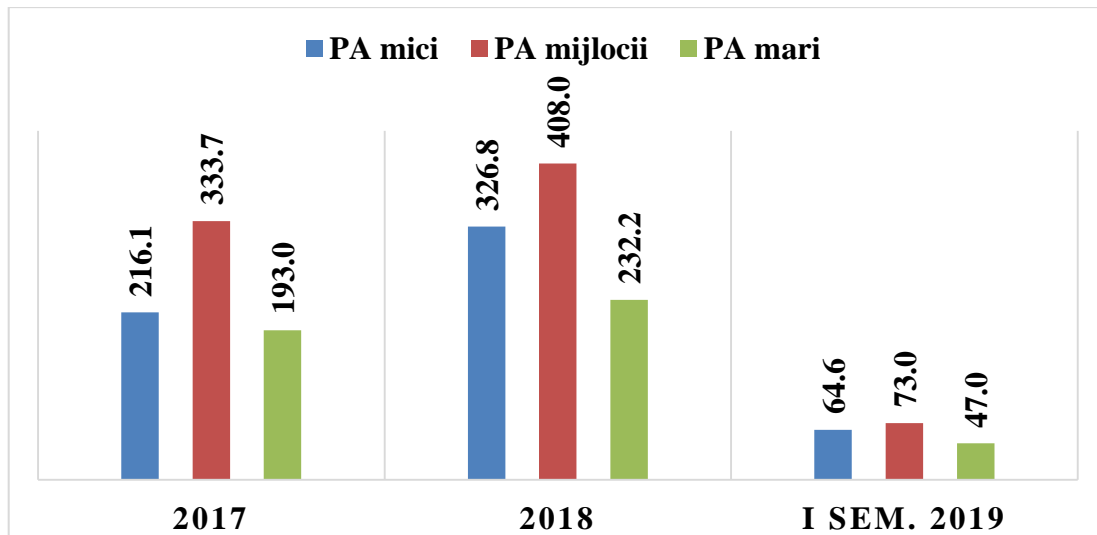

Fig. 5. Mijloacele financiare accesate de beneficiarii de subvenții, mil. lei

Analizând beneficiarii de subvenții prin prisma prevederilor Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii putem constata că **producătorii agricoli se încadrează perfect în clasificarea acestora ca întreprindere micro și mică** deoarece foarte puțini producători agricoli pot depăși indicatorii financiari stabiliți în Legea nr. 179/2016.

Totodată, din datele disponibile ale AIPA se prezintă beneficiarii de subvenții după forma organizatorică juridică ce au accesat subvenții în perioada de raport.

Tabelul 2. Beneficiari de subvenții pe forme organizatorice juridice

Forme organizatorice-juridice	2017		2018		15 octombrie 2019	
	numărul entităților	suma subvenției autorizată, mil. lei	numărul entităților	suma subvenției autorizată, mil. lei	numărul entităților	suma subvenției solicitată, mil. lei
Societate pe acțiuni	39	25.9	43	41.9	28	27,6
Cooperativă agricolă de producție	102	70.8	111	71.1	57	29,1
Societate cu răspundere limitată	1277	449.1	1418	582.7	959	505,4
Gospodărie țărănească	2096	178.5	2736	252.1	1733	194,9
Întreprindere individuală	69	12.4	73	12.9	44	6,2
Întreprindere de stat	4	2.8	3	0.3	0	0
Asociație obștească	22	27.2	22	2.8	1	0,1
Societate în comodată	2	0.5	5	0.6	1	0,02
Firmă de producție și comerț	0	0	0	0	12	9,2
TOTAL	3611	742,8	4411	967,0	2835	772,52

- cea mai mare *pondere a subvențiilor sunt accesate* de SRL (societate cu răspundere limitată) care, în anul 2018 au obținut subvenții în sumă de 582,7 mil. lei sau 60,4% din valoarea FNDAMR, fiind urmată de GȚ (gospodăriile țărănești de fermier) care au primit subvenții în sumă de 252,1 mil. lei sau 26,1% din valoarea FNDAMR.
- după *numărul entităților beneficiari de subvenții*, se constată cu certitudine că GȚ sunt în topul beneficiarilor de subvenții care, în anul 2018 cifrează 2736 entități fiind în creștere cu 30,5% față de numărul entităților beneficiari de subvenții în anul 2017.
- În anul 2018, forma organizatorica-juridică „SRL”, au constitui 1418 entități cu 10,4% mai mult față de anul 2017.
- sporește numărul CAP (cooperative agricole de întreprinzători) care prin procesul de cooperare își dezvoltă afacerea și devin mai competitivi. Dacă în anul 2017 doar 102 CAP au beneficiat de subvenții atunci în anul 2018 numărul acestora a sport cu 8,8% cifrând 111 CAP. Cooperarea producătorilor este soluția optimă pentru a îmbunătăți comerțul agricol, prin asigurarea calității și cantității de producție la preț competitiv de piață și prin sporirea capacității de negociere a producătorilor agricoli. În paralel, procesul real de creare și dezvoltare a cooperativelor rămâne a fi unul lent.

Entitățile economice dar și persoanele fizice ce desfășoară activitate de întreprinzător sunt obligați să participe la formarea bugetului public național. Achitarea taxelor și impozitelor reprezintă capacitatea contribuabilului de a-și onora datoriile și obligațiunile sale față de bugetul public național.

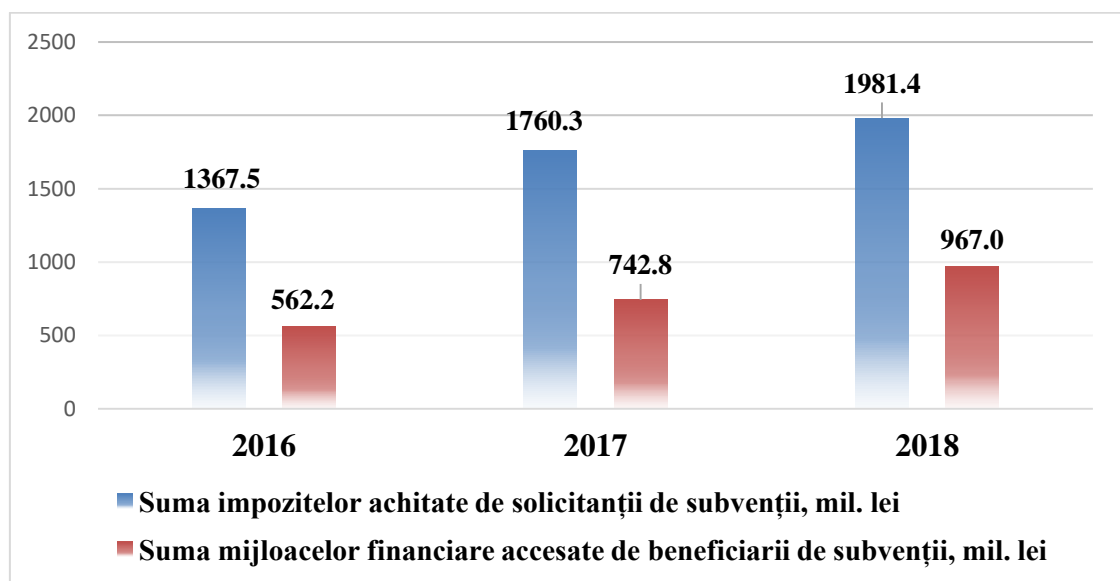

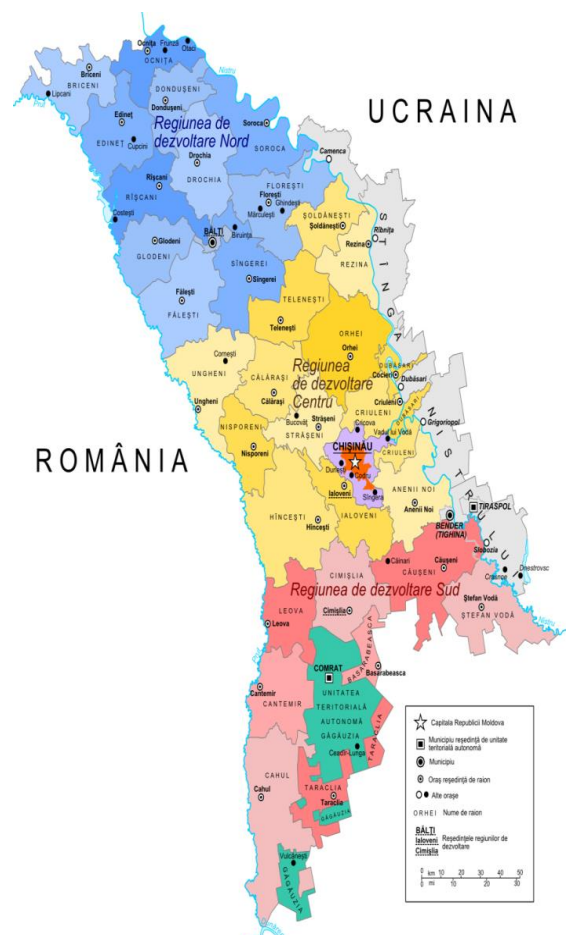
Fig. 6 Mijloacele financiare accesate de producătorii agricoli prin prisma impozitelor și taxelor achitate de beneficiarii de subvenții (Sursa: AIPA și SFS)

- suma subvențiilor accesat de beneficiarii de subvenții constituie 48,8% din suma impozitelor și taxelor achitate de beneficiarii de subvenții în anul 2018. În comparație cu anul 2016 producătorii agricoli – beneficiarii de subvenții au accesat subvenții în proporție de 41,1% din valoarea impozitelor și taxelor achitate.
- producătorii agricoli își onorează obligațiunile sale față de stat și contribuie la formarea bugetului public național. Mai mult ca atât, la momentul solicitării sprijinului financiar din sursele financiare ale FNDAMR, producătorul agricol prezintă un certificat ce confirmă lipsa datoriilor față de bugetul public național.
- GȚ duc o evidență simplistă a activității acestora fiind stimulați prin politica de subvenționare, de a evalua situația financiară în entitate. Deseori GȚ achită doar impozitul funciar.

Solicitanți de subvenții după zonele geografice

- în anul 2018, cele mai multe solicitări de subvenții au fost înregistrate în *zona sud* a republicii (2478 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 362,2 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 2012,4 mil. lei), fiind urmată de *zona nord* (2456 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 318,3 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 1760,7 mil. lei) și *zona centru* (2418 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 376,2 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 2252,5 mil. lei).

- la nivel regional, în sudul republicii cele mai multe solicitări de subvenții au fost înregistrate în raionul Cahul (506 dosare în sumă de 66,8 mil. lei) și Comrat (343 dosare în sumă de 54,7 mil. lei). Pentru zona centru, cele mai multe investiții au fost efectuate în raionul Hîncești (297 dosare în sumă de 51,2 mil. lei) și Orhei (291 dosare în sumă de 37,9 mil. lei) iar în zona nord – Edineț (289 dosare în sumă de 43,2 mil. lei) și Briceni (278 dosare în sumă de 43,5 mil. lei).

- subvențiile solicitate de producătorii agricoli pe raioane, în anul 2018, se expune în anexa nr. 3.

VI. SUBVENȚIONAREA PRODUCĂTORILOR AGRICOLI PE DOMENII

6.1. Prioritatea I. Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare

Submăsura 1.1. *Subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri):*

Obiectivul general al acestei submăsuri constă în sporirea productivității, calității și competitivității sectorului de cultivare a legumelor și fructelor pe teren protejat.

Sprijinul este acordat pentru compensarea parțială a costului modulelor noi de sere, solarii, tuneluri, al echipamentului, utilajului, materialului de construcție și de acoperire pentru sere, solarii și tuneluri. Mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație:

1) 50% din costul modulelor de sere, echipamentului, utilajului, materialului de acoperire și de *construcție pentru sere, solarii, tuneluri*, precum și al materialului neșesut de tip AGRYL și al materialului de mulcire utilizat pentru acoperirea plantelor, inclusiv în câmp deschis;

2) 30% din costul materialelor de construcție, acoperire utilizate la *reconstrucția serelor, solarilor și a tunelurilor*.

În perioada anilor 2017-I sem. 2019 au fost alocate subvenții în sumă de 29,3 mil. lei ce au contribuit la construcția și modernizarea a 313,8 ha destinate producerii legumelor și fructelor pe teren protejat.

Tabelul 3: Tipul de construcție subvenționate (unități)

2017			2018			I Sem. 2019		
Sere	Solarii	Tuneluri	Sere	Solarii	Tuneluri	Sere	Solarii	Tuneluri
44	4	5	30	3	6	20	12	4

Submăsura 1.2 *Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole:*

Sporirea productivității și competitivității a sectoarelor de producere a fructelor, strugurilor, pomuşoarelor și culturilor aromatice (trandafir de ulei, levănțică, isop, jaleș) prin stimularea ritmurilor de defrișare a plantațiilor cu termen de exploatare depășit, implementarea tehnologiilor avansate de înființare și întreținere a plantațiilor și

majorarea indicatorilor de calitate a producției la nivelul standardelor internaționale, precum și dotarea plantațiilor multianuale cu sisteme antiîngheț și instalații antigrindină și antiploaie este obiectivul acestei submăsuri de subvenționare.

Pentru *înființarea plantațiilor pomicole*, în perioada de raport (2017-I sem. 2019) au fost alocate subvenții în sumă 164,8 mil. lei. Sursele financiare au fost orientate după cum urmează:

ANII	2017	2018	I sem. 2019
<i>Total plantații pomicole, ha înființate</i>	2428	2971	453
plantații de nuc	925	1262	453
plantații de măr	388	521	219,2
plantații de cireș	284	334	122,7
plantații de prun	484	448	121,1
plantații de vișin	130	201	63,4
plantații de cais	188	149	85,5
plantații de persic	12	45	18,1
plantații de păr	14	11	3,6
plantații de gutui	3	0	0
<i>Arbuști fructiferi</i>	<i>117</i>	<i>174</i>	<i>4,5</i>
plantații de cătină alba	30	22	0
căpșun	69	135	1,02
coacăză neagră	11	2	0
mur	7	8	1,0
corcoduș	0	5	0
zmeură	0	2	2,4
<i>Plantații aromatice</i>	<i>15</i>	<i>115</i>	<i>0</i>
levănțică	15	75	0
salvie		40	0
TOTAL	2560	3260	457,5

Sursa: AIPA

De menționat că la această submăsură au fost revizuite atât plafoanele de subvenționare per hectar cât și suprafața maximă eligibilă subvenționării.

Pentru *înființarea plantațiilor viticole*, în perioada de raport au fost alocate 83,7 mil. lei ce au fost direcționate spre înființarea a 2129,8 ha de plantații viticole. De menționat că pot fi subvenționate doar plantațiile viticole ce sunt înregistrate în Registrul vitivinicol care este gestionat de Oficiul Național al Viei și Vinului.

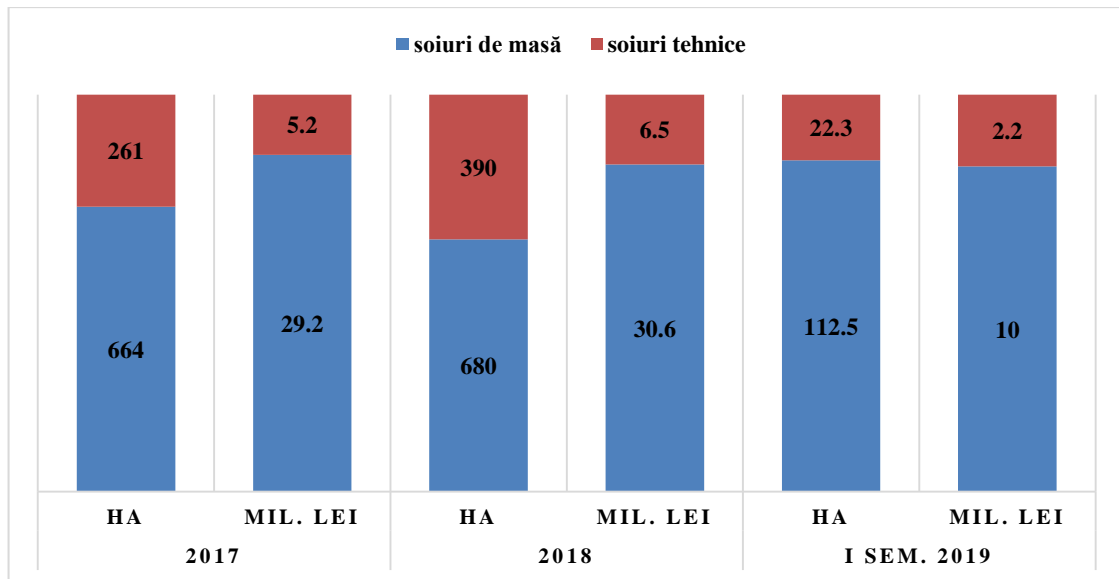

Fig. 8. Înființarea plantațiilor viticole, Sursa: AIPA

Conform prevederilor Regulamentului de subvenționare, în anul curent continuă subvenționarea *echipamentului antiploaie, antiîngheț, antigrindină*. Astfel echipamentul antigrindină nou se subvenționează cu 50% din valoarea echipamentului. Subvenția se va calcula după achitarea echipamentului și trecerea în proprietate a acestuia dar nu mai mult de 100 mii lei/ha. Totodată, echipament antiploaie nou se subvenționează cu 40% din valoarea echipamentului dar nu mai mult de 200 mii lei/ha.

Obiectele supuse subvenționării au fost direcționate spre:

Tipul echipamentului	2017		2018		I sem. 2019	
	Numărul obiectelor investiționale	Suprafața, ha	Numărul obiectelor investiționale	Suprafața, ha	Numărul obiectelor investiționale	Suprafața, ha
Antigrindină	9	70,4	10	81	1	14,7
Plase combinate	0	0	1	4		
Total	9	70,4	11	85	1	14,7

Sursa: AIPA

Astfel, prin stimularea acestei măsuri, în prezent, doar 170,1 ha de plantații multianuale sunt protejate cu echipamente moderne antiploaie, antiîngheț.

În anul 2017, în premieră, au fost subvenționate domenii noi așa ca instalarea în plantațiile multianuale a *sistemelor moderne de suporturi*. Astfel că pentru instalarea sistemelor moderne de suporturi în plantațiile viticole tinere de toate categoriile sub aspectul direcțiilor de utilizare a producției (struguri, coarde altoi și portaltoi) și modernizarea sistemelor de suporturi în plantațiile pe rod/productive, în funcție de tipul sistemelor de suporturi:

- a) de tip „Pergolă/Tendone” – 100 mii lei/ha și, respectiv, 120 mii lei/ha;
- b) de tip „Gable” – 40 mii lei/ha și, respectiv, 50 mii lei/ha;
- c) spalier vertical cu pari din aliaje de metale, mase plastice și dispozitive de fixare și tensionare – 30 mii lei/ha și, respectiv, 35 mii lei/ha;
- d) spalier vertical cu pari din lemn confecționați, tratați cu antiseptici și dispozitive de fixare și tensionare – 25 mii lei/ha și, respectiv, 30 mii lei/ha;
- e) spalier vertical obișnuit cu pari noi din beton armat sau lemn – 20 mii lei/ha.

În acest sens, în perioada de raport au fost subvenționate cu suporturi:

335,84 ha – în anul 2017;

354 ha – în anul 2018;

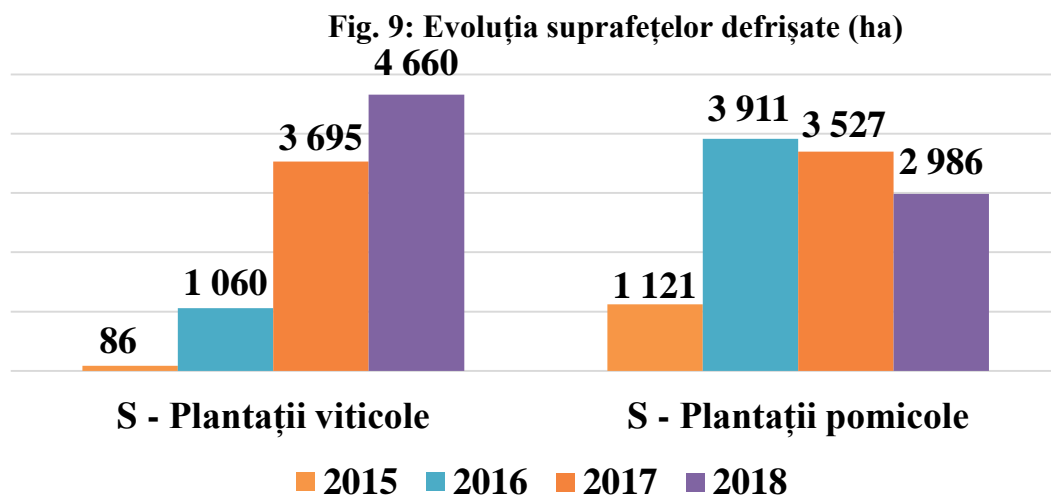
2016,9 ha – în I sem. 2019.

De menționat că toate proiectele investiționale au fost orientate spre sectorul viticol fiind utilizat spalier vertical:

- cu pari din aliaje de metale, mase plastic, și dispozitive de fixare și tensionare;
- cu pari din lemn confecționați, tratați cu antiseptici și dispozitive de fixare și tensionare;
- cu pari noi din beton armat sau lemn.

Pentru **defrișarea plantațiilor multianuale** neproductive, statul alocă 10 mii lei per ha pentru defrișarea plantațiilor pomicele și viticole. Evoluția suprafețelor defrișate se prezintă în imaginea de mai jos.

În I semestru al anului 2019, au fost înaintate spre subvenționare 292 plantații multianuale (obiecte investiționale), în sumă a 34,6 mil. lei pentru defrișarea a 1275,2 ha plantații pomicole (142 dosare) și 1973,8 ha plantații viticole (150 dosare).

Per total putem menționa, că numărul solicitărilor de subvenții pentru defrișarea plantațiilor multianuale este în creștere iar terenul agricol defrișat este menținut conform bunelor practici agricole pentru următorii 3 ani și ulterior inclus în circuitul agricol ca teren arabil.

Submăsura 1.3 *Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional:*

Creșterea productivității și competitivității sectorului agricol prin facilitarea accesului producătorilor la tehnică și utilaje agricole performante este obiectivul general al acestor submăsuri.

Mărimea sprijinului acordat pentru **tehnica și utilajul agricol convențional**, se calculează sub formă de compensație în proporție de 25% din cost (per unitate), dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar, cu excepția combinelor autopropulsate pentru recoltarea strugurilor, pentru care suma maximală constituie 750 mii lei per beneficiar.

În acest sens, în perioada de raport au fost alocate 459,9 mil. lei ce au direcționate spre:

Tabelul 4: Tehnică și utilaj agricol supus subvenționării

Tehnică agricolă/unități	2017	2018	I sem. 2019
Tractoare	981	1032	296
Combine	128	26	24
Tehnică tractată	1208	1283	273
Tehnică purtată	1604	1943	434
Semi-remorci	0	13	3
Remorci	0	45	6
Alte mașini autopropulsate	0	6	0
Utilaj și componente	0	44	18
Total	3 921 unități	4 392 unități	1 054 unități

Sursa: AIPA

Acesată submăsură de sprijin este cel mai mult solicitată de producătorii agricoli, astfel că anual, din FNDAMR peste 30% din sursele financiare sunt direcționate spre stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional. Din anul 2017, solicitanții de subvenții care au procurat combine/tractoare pot beneficia de

subvenție după capacitatea motorului (cai putere) raportată la suprafața terenului arabil deținut în condițiile legii, privind corelarea puterii tractorului și combinei cu suprafața exploatației agricole. Pentru diverse mașini și utilaje agricole solicitantul trebuie să dețină cel puțin 5 ha teren agricol și tractor cu capacitatea energetică necesară pentru agregarea acestuia, cu excepția tehnicii agricole destinate fermelor zootehnice.

De menționat, că reînnoirea parcului cu tehnică și utilaj agricol supus subvenționării a atras după sine investiții de peste 3076,9 mil. lei, surse ce contribuie la dezvoltarea sectorului agricol dar și la creșterea produsului intern brut deoarece tehnica funcțională necesită resurse umane, financiare dar și mijloace circulante.

Submăsura 1.4 *Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice:*

Creșterea productivității, competitivității și asigurarea siguranței alimentare prin stimularea organizării și modernizării tehnologice a fermelor zootehnice este obiectivul general al stimulării investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice.

Mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație din costul utilajului tehnologic nou, achitat integral, destinat dotării și modernizării fermelor zootehnice, inclusiv construcția/reconstrucția fermelor zootehnice de bovine, ovine și caprine, etc. Mai mult ca atât, întru a stimula dezvoltarea fermelor zootehnice, materialele de construcție și lucrările de proiectare utilizate sunt eligibile spre subvenționare. În perioada de raport, în susținerea fermelor zootehnice au fost autorizate spre plată 100,4 mil. lei (38,5 mil. lei -2017, 45,0 mil. lei – 2018 și 16,9 mil. lei în I sem. 2019).

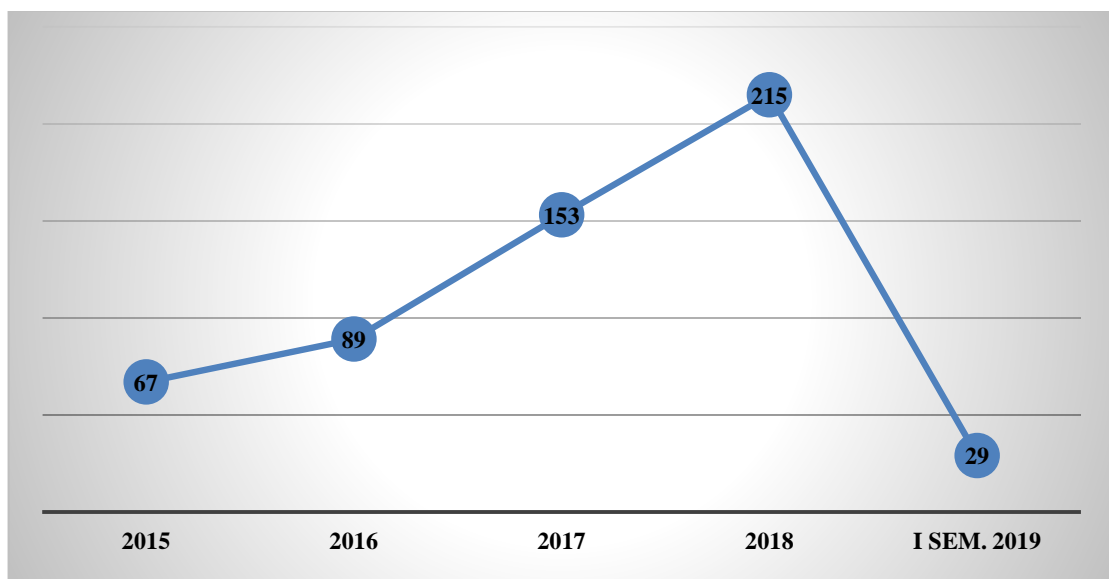

Fig.9: Ferme zootehnice reutilate și modernizate, (Sursa: AIPA)

Întru renovarea și modernizarea fermelor zootehnice din FNDAMR au fost alocate subvenții în sumă de:

2017-38,5 mil. lei ceea ce constituie 5,2% din valoarea FNDAMR;

2018- 45,0 mil. lei ceea ce constituie 4,7% din valoarea FNDAMR;

I semestru 2019 – 16,9 mil. lei ceea ce constituie 5,8% din valoarea FNDAMR.

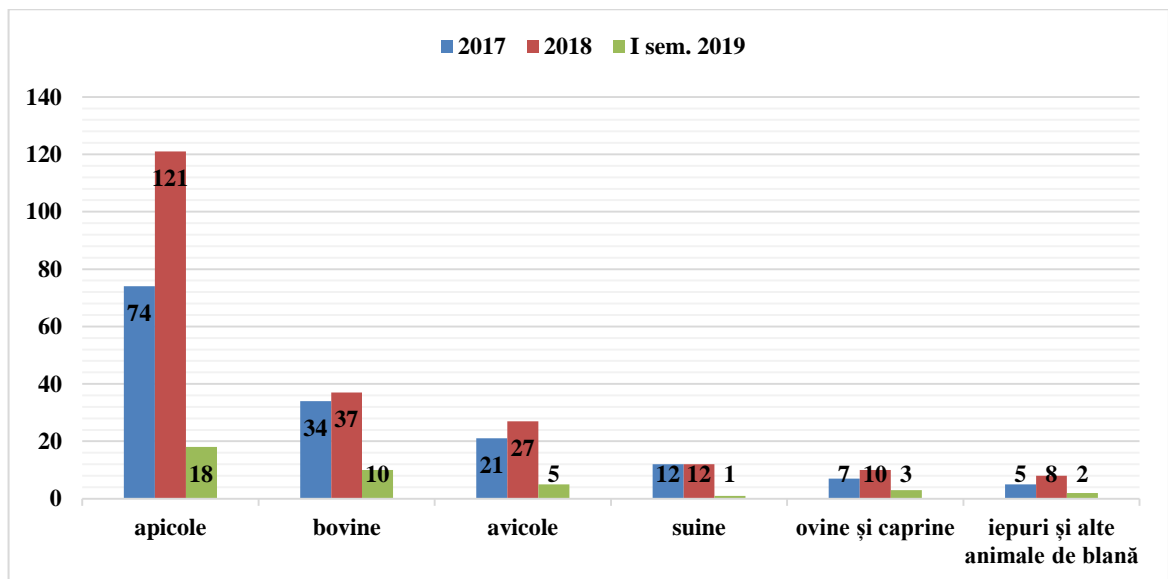

Fig. 10 Tipurile de ferme zootehnice subvenționate de AIPA

- pentru fermele zootehnice de **bovine, bivolițe, ovine și caprine, porcine, păsări, iepuri și animale de blană**, destinate creșterii și întreținerii animalelor – statul alocă 50% din costul utilajului tehnologic, materialelor de construcție, conform devizelor de cheltuieli, inclusiv conform proiectului tehnic elaborat de companii licențiate în acest domeniu, dar nu mai mult de 3,0 mil. lei per beneficiar, cu excepția fermelor de bovine pentru lapte, pentru care plafonul maxim este de 5,0 mil. lei per beneficiar;
- pentru fermele zootehnice **apicole** – subvenția constituie 50% din costul utilajului tehnologic, dar nu mai mult de 500,0 mii lei per beneficiar;
- pentru fermele zootehnice de **alte specii** din domeniul agricol – subvenția este de 30% din costul utilajului tehnologic (inclusiv al materialelor de construcție și lucrărilor de proiectare), dar nu mai mult de 1,5 mil. lei per beneficiar.

Submăsura 1.5. Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora:

Creșterea productivității, competitivității și asigurarea siguranței alimentare prin stimularea ameliorării efectivului de animale este obiectivul general al acestei măsuri. Sprijinul este acordat pentru compensarea parțială a investiției la procurarea animalelor de la fermele de prăsilă, incluse în Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale, omologate (raionate) în Republica Moldova, inclusiv din import.

Mărimea subvenției se calculează sub formă de compensație din valoarea costului animalului:

1) 50% pentru vaci primipare, junci și juninci cu vârsta de cel puțin 12 luni, dar nu mai mult de 2,5 mil. lei per beneficiar;

2) 30% pentru vieri cu vârsta de 4-8 luni (rasă pură și birasială) și scrofițe neînsămânțate cu vârsta de 5-8 luni (rasă pură și birasiale), dar nu mai mult de 500,0 mii lei per beneficiar;

3) 50% pentru berbeci și țapi cu vârsta de 6-20 luni, dar nu mai mult de 200,0 mii lei per beneficiar;

4) 50% pentru mioare și căprițe cu vârsta de 6-20 luni, dar nu mai mult de 500,0 mii lei per beneficiar;

5) 50% pentru iepuri de casă de reproducție, dar nu mai mult de 200,0 mii lei per beneficiar;

6) 50% pentru mătci de albine cu vârsta de cel mult 3 luni, dar nu mai mult de 100,0 mii lei per beneficiar;

7) 50% pentru roiuri de albine cu mătci cu vârsta de cel mult 3 luni, dar nu mai mult de 200,0 mii lei per beneficiar.

Într-o stimularea animalelor prăsilă putem evidenția următoarele rezultate:

- în anul **2017**, 52 entități economice au accesat subvenții în sumă de 10,1 mil. lei pentru 317 bovine, 557 ovine și caprine, 1212 suine și 2488 familii de albine;
- în anul **2018**, 66 entități economice au accesat subvenții în sumă de 12,4 mil. lei pentru 263 bovine, 1011 ovine, 93 caprine, 683 suine și 4283 familii de albine;
- în I semestru al anului 2019, 5 entități economice au accesat subvenții în sumă de 3,2 mil. lei pentru 147 bovine, 18 suine și 63 familii de albine.

În procesul de subvenționare a animalelor o condiție obligatorie este asigurarea obligatorie a animalului supus subvenționării.

Submăsura 1.6 *Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare:*

Sporirea productivității și competitivității sectorului agricol prin modernizarea utilajului și infrastructurii postrecoltare și procesare este obiectivul acestei submăsuri.

Prin stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare se subînțelege subvenționarea caselor de ambalare; frigiderelor de păstrare a

fructelor, strugurilor și legumelor; utilajelor de procesare, uscare și congelare a fructelor, strugurilor, legumelor și cartofilor; utilajelor de prelucrare, uscare și condiționare a cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și soia; utilajelor de prelucrare primară, ambalare, refrigerare, congelare și păstrare a cărnii, procesare, ambalare și păstrare a laptelui.

Mărimea subvenției acordate producătorilor agricoli pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare se calculează sub formă de compensație în rate procentuale, din valoarea investiției eligibile conform prevederilor Regulamentului privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

Tip investiție	Numărul obiectelor investiționale subvenționate		
	2017	2018	I sem 2019
Frigidere create și modernizate	94	180	71
Case de ambalare create și modernizate	41	51	10
Procesarea/ uscare fructelor	19	30	4
Procesarea strugurilor	24	40	4
Procesarea legumelor	6	2	8
Procesarea/uscarea cerealelor	229	237	31
Procesare primară/finite a laptelui	8	9	1
Procesare primară/finite a cărnii	0	10	5
Procesare primară/finite a mierii	16	18	3
Total utilaje	437	577	137

Întru stimularea dezvoltării infrastructurii postrecoltare și procesare, dar și pentru a susține investițiile efectuate de grupurile de producători, din luna mai al anului 2019, se acordă subvenții majorate în cuantum de 50% din suma subvenției autorizate pentru grupurile de producători, ce investesc în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare.

- în anul 2017, 392 entități economice au accesat subvenții în sumă de 181,3 mil. lei pentru stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare ceea ce constituie 24,4% din valoarea totală a FNDAMR;
- în anul 2018, 569 entități economice au accesat subvenții în sumă de 276,5 mil. lei pentru stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare ceea ce constituie 28,6% din valoarea totală a FNDAMR;
- în I semestru al anului 2019, 133 entități economice au accesat subvenții în sumă de 108,9 mil. lei pentru stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii

postrecoltare și procesare ceea ce constituie 30% din valoarea totală a FNDAMR disponibil.

Submăsura 1.7. Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancale:

Creșterea productivității și competitivității agriculturii prin asigurarea accesului producătorilor agricoli la resurse financiare este obiectivul acestei submăsuri. Sprijinul este acordat producătorilor agricoli care au obținut credite de la băncile comerciale și instituțiile financiare nebancale înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova.

Subvenții majorate au obținut și producătorii agricoli ce au *accesat credite prin intermediul proiectelor investiționale și programelor de asistență externă în sectorul agricol și mediul rural*, gestionate de unitățile de implementare.

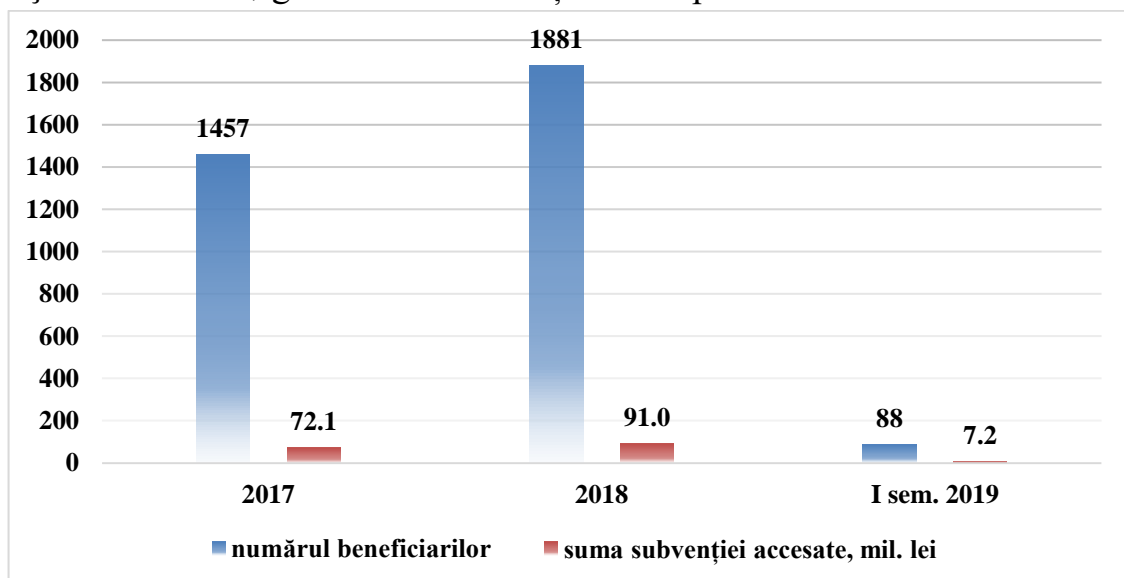
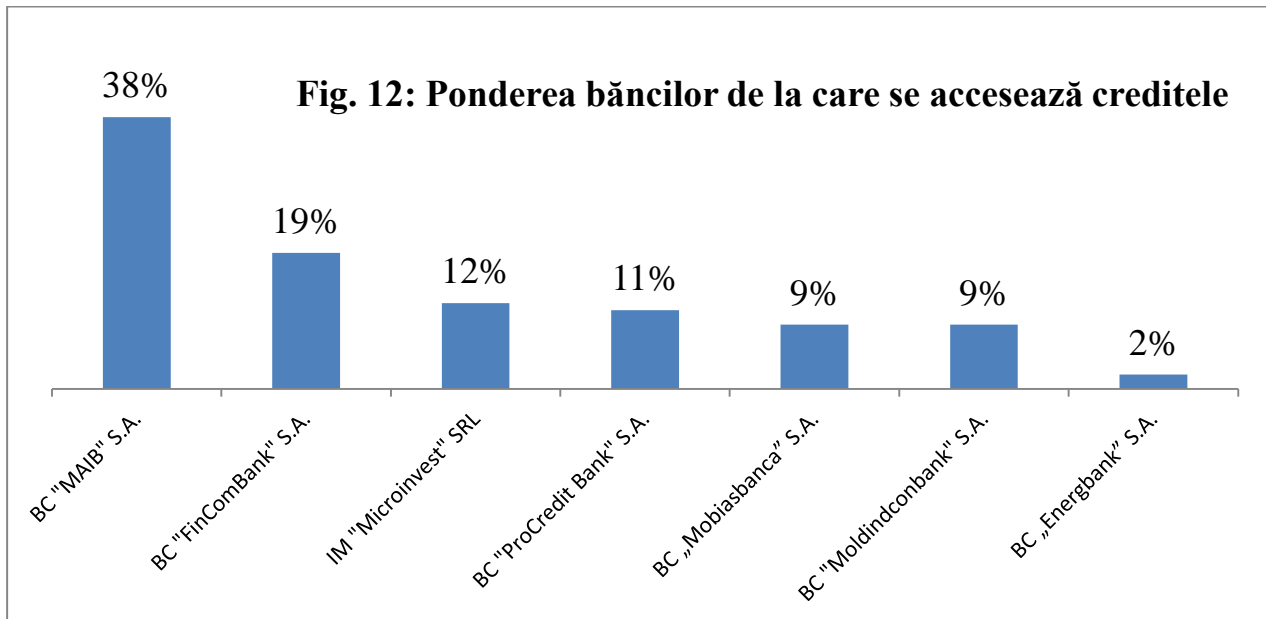

Fig. 11 Numărul beneficiarilor de subvenții versus suma subvențiilor accesate din FNDAMR

Creditele accesate au fost utilizate pentru:

- semințe, material săditor și sistem de suport;
- combustibil și lubrifianți;
- îngrășăminte (minerale și organice), inclusiv mijloace de protecție a plantelor și animalelor;
- furaje;
- module de seră, peliculă și alte materiale pentru construcția/reconstrucția de sere, solarii și tuneluri;
- tehnică și utilaj agricol, echipament ce formează sisteme de irigare, echipament antigrindină și antiplouaie;

- utilaj tehnologic, materiale de construcție pentru infrastructura fizică, precum și pentru utilizarea și renovarea exploatației agricole;
- animale de prăsilă;
- construcția și dotarea tehnologică a pensiunilor agroturistice;
- echipamente tehnologice și utilaje pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și prelucrarea primară în localitățile rurale.

Submăsura 1.7A. Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură:

Mijloacele financiare prevăzute pentru prezenta măsură se utilizează la subvenționarea primelor de asigurare a producătorilor agricoli, în baza contractelor de asigurare a riscurilor de producție în agricultură și în baza Listei riscurilor pentru a căror asigurare se subvenționează și Listei culturilor agricole și a speciilor de animale și păsări pentru a căror asigurare se subvenționează din fondul de subvenționare a producătorilor agricoli.

Cuantumul maxim al subvenției se stabilește ținând cont de primele de asigurare calculate conform tarifelor de asigurare prevăzute în condițiile speciale de asigurare a riscurilor de producție în agricultură.

Anul	Dosare depuse	Dosare aprobate	Numărul agenților economici asigurați	Suma subvenției solicitată, lei	Suma subvenției autorizată, lei
2017	83	80	98	4 510 273	4 474 949
2018	122	119	146	7 459 283	7 409 531
I semestru al anului 2019	39	37	50	2 672 785	2 397 910

- tendința scăderii numărului de asigurări, scoate în evidență o problemă de concepție, de cultură generală privind asigurarea, lipsei unei concepții privind administrarea propriei afaceri și asumării riscurilor prin asigurare. Astfel se explică scăderea cotelor de asigurări din sector, și așteptărilor exagerate prin intervenția din partea statului în diminuarea acestor riscurilor.

Culturi asigurate, ha	2017	2018	2019
sfecla de zahar	293.4	155,0	232.4
floarea soarelui	410.8	697.3	58.1
porumb	117.4	232.4	107.9
grâu	2934,0	2634.3	265.6
orz și rapița de toamnă	938.9	2789.3	33.2
plantații multianuale	997.6	1239.7	132.8
soia	176.04	0	0
Total teren asigurat, ha	5868,0	7748,0	830,0
Animale supuse subvenționării			
păsări	193060	0	0
bovine	0	501	417
suine	0	557	43
Ovine și caprine	0	2346	104

Întru a identifica problemele din sectorul asigurărilor, AIPA a purtat dialog cu companiile de asigurări unde au fost identificate următoarele probleme:

- deficiențele cadrului legal în implementarea unui produs bazat pe principiul compensării calitative și necesității ajustării legislației;
- elaborarea a unei analize ce ar reglementa impactul modificărilor ce urmează a fi operate la Legea nr. 243/2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură;
- pârghiile statului în protejarea zonelor de calamități naturale precum este sistemul antigrindină în necesitățile de intervenție prin sistemul de asigurare a zonelor vulnerabile, precum este zona de sud a Republicii Moldova și zonele de frontieră cu România pe fâșia de 15 km de frontieră, care nu pot fi protejate prin sistemul național antigrindină;
- algoritmul de diferențiere privind asigurarea riscurilor și anume modalitatea de calcul a compensațiilor în urma grindinei, referitor la calculul pierderilor prin

schimbarea categoriei de calitate a produsului, schimbul coraportului preț în procesul de prelucrare a produsului, prin achitarea diferenței de preț la prelucrare;

- stabilirea categoriilor de asigurări obligatorii și tipizării riscurilor de asigurare, în special al proiectelor subvenționate, în vederea recuperării pierderilor investiționale prin asigurări;
- necesitatea revizuirii politicilor din domeniul asigurărilor precum și identificarea de noi mecanisme/pârghii de subvenționare în special în zonele cu risc major.

Submăsura 1.8. Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli:

Consolidarea cooperării/asocierii între producătorii agricoli, creșterea veniturilor obținute din activitățile agricole, creșterea durabilă a performanței economice și a competitivității în agricultură, reducerea costurilor de producție și stabilizarea prețurilor la producător, sporirea exportului de produse agricole și agroalimentare constituie obiectivele acestei submăsuri.

Sprijinul financiar se acordă grupului de producători recunoscut în temeiul Legii nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora și se calculează reieșind din valoarea producției comercializate anual de către grupul de producători, conform actelor confirmative, după cum urmează:

- 1) 5% – în primul an de activitate;
- 2) 4% – în al doilea an de activitate;
- 3) 3% – în al treilea an de activitate;
- 4) 2% – în al patrulea an de activitate;
- 5) 1% – în al cincilea și în următorii ani de activitate a grupului de producători.

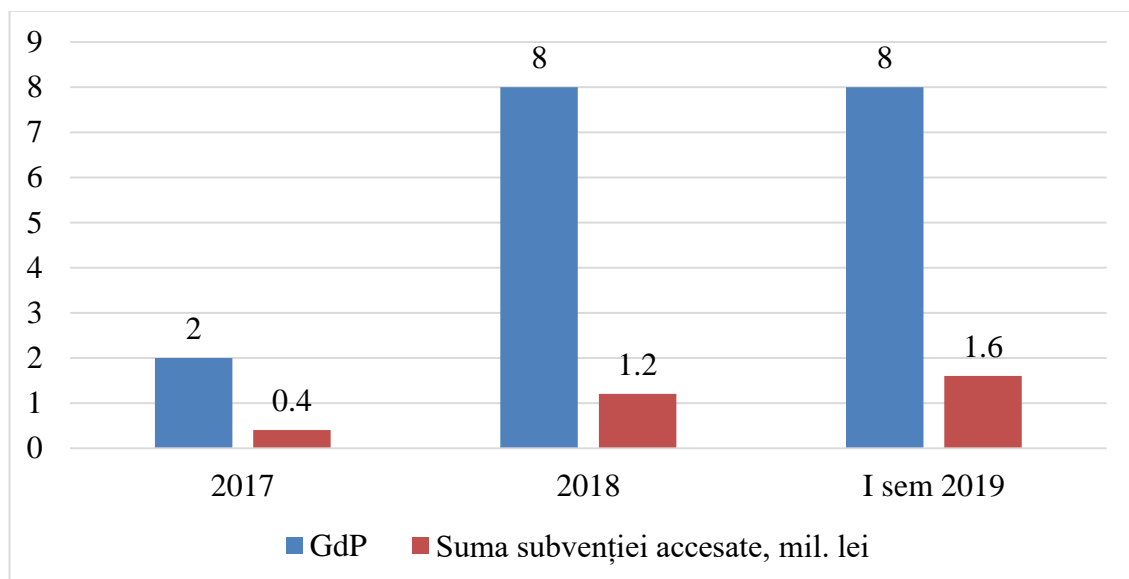

Fig. 13 Gradul de stimulare a grupurilor de producător

Din informația relatată putem constata că sporește încrederea membrilor grupurilor de producători și activitatea lor se orientează spre valorificarea producției membrilor grupului, îmbunătățirea eficienței activității acestora, planificarea producției, concentrarea ofertei, organizarea desfacerii produselor agricole.

Submăsura 1.9. Stimularea activităților de promovare pe piețele externe:

În premieră, în anul 2017, Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural a prevăzut alocarea mijloacelor financiare pentru susținerea producătorilor agricoli, inclusiv a grupurilor de producători, prin intermediul asociațiilor profesionale din domeniul agricol, pentru participarea și organizarea de expoziții, târguri, concursuri, cu profil agroalimentar, inclusiv în rețelele de comercializare pe piața externă, cu excepția evenimentelor susținute de alte instituții și parteneri de dezvoltare, în scopul sporirii competitivității și promovării produselor agricole și agroalimentare autohtone.

Această măsură de sprijin este mai puțin solicitată în rândul producătorilor agricoli astfel că în perioada de raport doar un singur solicitant a acesta subvenții pentru participarea în cadrul unei expoziții peste hotarele țării, unde în anul 2018 a accesat 77,9 mii lei.

Printre problemele enunțate de producătorii agricoli se enumeră:

- acordarea subvenției în avans pentru participarea la expoziții;
- subvenționarea expozițiilor specializate organizate în orașul Chișinău;
- subvenționarea cheltuielilor de cazare în perioada în care se desfășoară expoziția peste hotarele țării, etc.

6.2. Prioritatea II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale

Submăsura 2.1. Stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole:

Procesul de consolidare a terenurilor agricole este reglementat de mai multe acte normative principalele două fiind Codul Funciar și Regulamentul cu privire la consolidarea terenurilor agricole aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1075 din 01.10.2007.

Art. 70¹ – 70⁵ al Codului Funciar definește consolidarea terenurilor agricole, prevede modalitățile de consolidare, stabilind că aceste activități se efectuează din inițiativa proprietarilor de terenuri, principiile și etapele consolidării, precum și rolul administrației publice locale în acest proces.

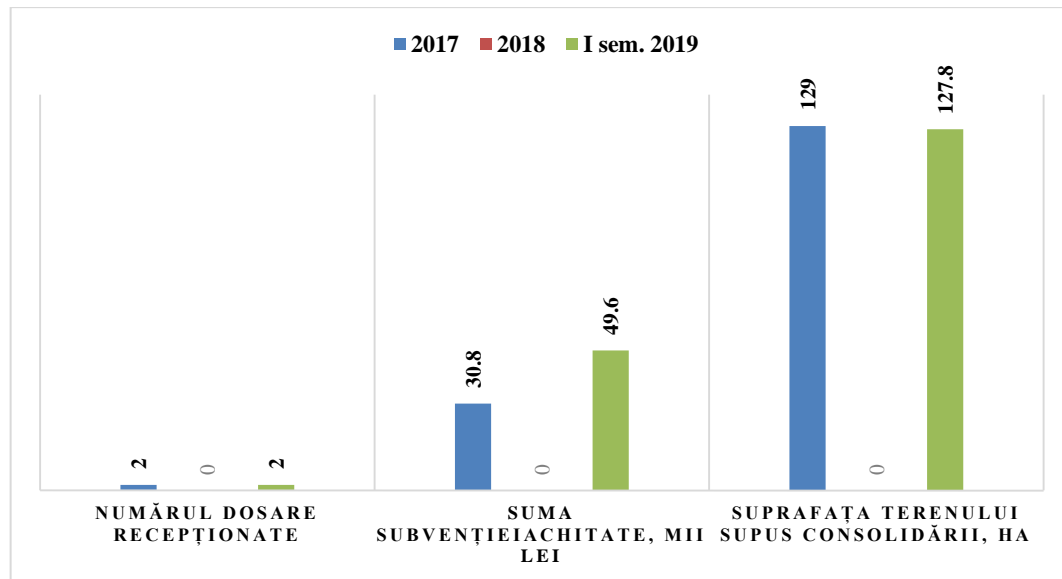

Fig. 14. Consolidarea terenurilor agricole

- soluționarea problemei privind dimensionarea optimă a entităților agricole constituie astăzi o premisă pentru dezvoltarea performantă a agriculturii în ansamblu și, în special, a ameliorării funciare, protecției ecologice, conservării solului, combaterii eroziunii terenurilor și a altor tipuri de degradare a acestora.

Submăsura 2.2. Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare: și Submăsura

Obiectivul general al acestei submăsuri, constă în majorarea suprafețelor terenurilor agricole irigate și sporirea productivității acestora.

Tabelul 5

Sisteme de irigare	2017	2018	I sem. 2019	2017	2018	I sem. 2019
	unități			suprafața irigată, ha		
Prin picurare/ microaspersiune	172	178	26	2258	2128	322,3
Prin aspersiune/ sisteme mobile de irigare	38	35	6	3019	2015	138,8
Stație de fertigare/ geomembrană	9	9	3	231	183	11,4
Rețele de aducție/distribuție	7	3	1	313	38	10,9
Total	226	225	36	6230	4364	483,4

- de la an la an, crește interesul producătorilor agricoli de a investi în dotarea terenurilor agricole cu instalații moderne de irigare. Dacă în anul 2017 au fost alocate

acestei submăsuri 30,8 mil. lei atunci în anul 2018, solicitările financiare s-au majorat cu 12 cifrînd 34,6 mil. lei;

- hidromeliorația este unica metodologie modernă pentru menținerea și sporirea cantității și calității produselor agricole. Apele de suprafață se utilizează prin intermediul sistemelor hidrotehnice locale și regionale. În prezent aceste sisteme nu funcționează și practic nu pot fi restabilite din cauza decentralizării proprietății juridice a terenurilor agricole.

- cea mai prioritară sursă de apă sunt acviferele sau apele subterane. Beneficiile utilizării apelor subterane sunt următoarele:

- 1) sursa de apă este pretutindeni sau acolo unde este necesară,
- 2) nu sunt necesare sisteme costisitoare hidrotehnice pentru ameliorație,
- 3) prețul convențional al apei subterane este mai mic comparativ cu cel al apelor de suprafață și raportul rentabilitatea – eficiența economică este pozitiv.

Submăsura 2.3 Stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare:

Obiectivul general al acestei submăsuri constă în majorarea suprafețelor terenurilor agricole irigate și sporirea productivității acestora. În acest sens, în anul 2017, în premieră a fost prevăzut că subvenția solicitată să fie acordată solicitanților care vor demonstra, prin forma de raportare 29-agr, că au obținut sporirea randamentului producerii pe terenurile irigate, cu excepția plantațiilor multianuale tinere și culturilor agricole destinate producerii de semințe.

Tabelul 6.

Utilizarea energiei electrice pentru compensarea cheltuielilor la irigare	2017		2018	
	Moduri de pompare a apei	Suprafață irigată (ha)	Moduri de pompare a apei	Suprafață irigată (ha)
Utilizarea energiei electrice la pomparea apei din sistemele de irigare centralizate	26	1467	26	1212
Utilizarea energiei electrice la repomparea apei	11	686	15	951
Utilizarea energiei electrice la irigație prin sistemele de irigare, altele decât pompare /repompare	21	3285	14	735,0
Total :	58	5439 ha	55	2898 ha

Analizând datele despre dosarele recepționate de AIPA pentru compensarea celulelor energetice utilizate la irigația culturilor agricole putem menționa:

- în perioada de raport numărul cererilor de solicitare a subvențiilor a rămas neschimbat (30 cereri anual) iar suma subvenției accesate per an constituie 3,9 mil. lei;
- suprafața declarată de producătorii agricoli a fi irigată este în diminuare, constituind doar 53% în comparație cu suprafața de teren declarată de producătorii agricoli a fi irigată în anul 2017;
- a fost extins termenul de recepționare dosarelor de subvenționate până la data de 15 noiembrie.

Submăsura 2.4. Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului no-till și mini-till

Creșterea productivității și competitivității sectorului agricol prin facilitarea accesului producătorilor la tehnică și utilaje agricole performante este obiectivul general al acestor submăsuri.

Pentru echipamentul no-till și mini-till, mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație în proporție de 30% din cost per unitate, dar nu mai mult de 500 mii lei per beneficiar.

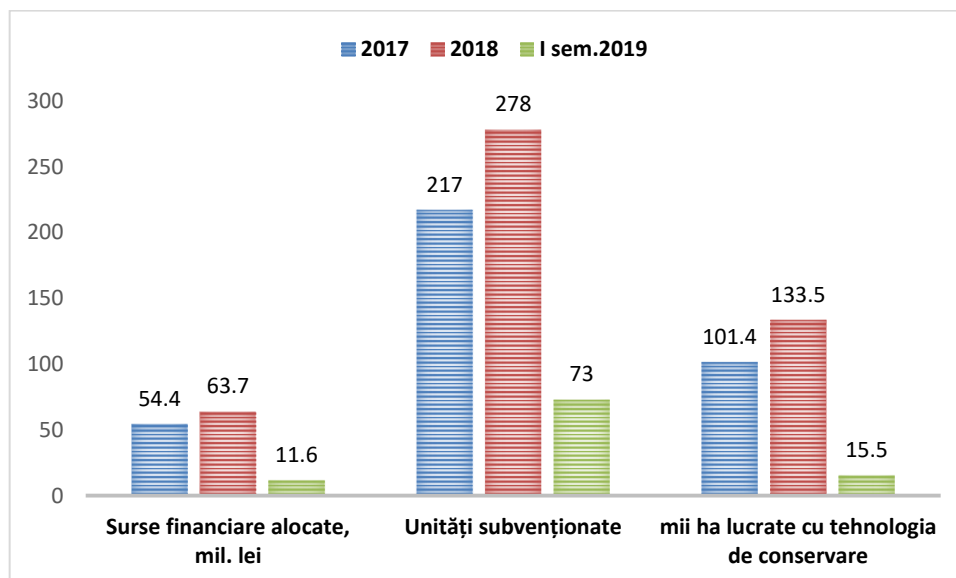

Fig. 15 Subvenționarea echipamentului No-till și Mini-till

- se atestă interesul producătorilor agricoli de a-și extinde suprafețele lucrate cu tehnologia no-till și mini-till. În anul 2018, cele 278 echipamente subvenționate contribuie la lucrarea a 133,5 ha teren agricol supus tehnologiei, în creștere cu 31,7% față de anul 2017.

- în anul 2018, 239 producători agricoli au beneficiat de subvenții în sumă de 63,7 mil. lei pentru 278 echipamente relevante acestei tehnologii fiind în creștere cu 17% sau 9,3 mil. lei față de anul 2017.

Submăsura 2.5. Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice:

Obiectivul general al acestei submăsuri constă în utilizarea eficientă a resurselor naturale și conservarea mediului prin dezvoltarea sectorului agricol ecologic.

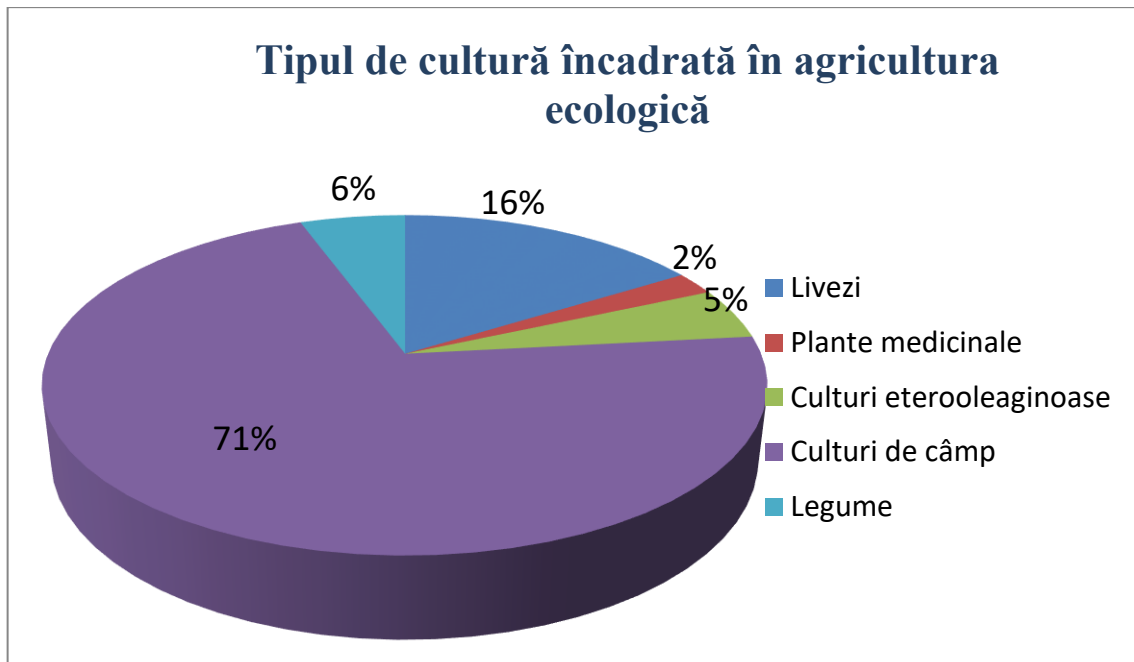
- sprijinul financiar este acordat pentru producătorii care sunt înregistrați în sistemul de agricultură ecologică ca plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare și se angajează să rămână în acest sistem de agricultură pe o durată de 5 ani.
- beneficiarii de subvenției sunt obligați să restituie sumele încasate doar în cazul în care nu se mențin în sistemul de agricultură ecologică timp de 5 ani.
- nu vor beneficia de subvenții, producătorii agricoli, care repetă perioada de conversie pentru una și aceeași suprafață de teren, condiție ce se aplică începând cu anul 2017.

Tabelul 7.

ANII	Suprafața încadrată în agricultura ecologică, ha		
	I an de conversiune	II an de conversiune	III an de conversiune
2017	1 074,0	209,0	156,0
2018	1 849,3	884,34	289,5
I sem. 2019	19,2	34,8	0

De menționat că, din totalul solicitanților de subvenții pentru terenurile încadrate în agricultura ecologică, cea mai mare pondere o ocupă culturile de câmp, fiind urmată de plantațiile pomicole și ulterior terenurile cultivate cu legume.

Fig. 12

6.3 Prioritatea III. Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan

Măsura 4. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale

Crearea condițiilor optime în vederea sporirii cantității și calității producției agricole, sporirea accesului spre infrastructură, resurse naturale și tehnice, precum și îmbunătățirea condițiilor sanitare conexe producerii agricole și contribuția pentru producerea producției cu valoare adăugată sporită pe întregul lanț valoric sunt obiectivele acestei măsuri. Astfel că statul, prin prisma FNDAMR alocă mijloace financiare pentru:

- a) construcția și reabilitarea drumurilor și podurilor de acces la exploatațile agricole;
- b) construcția și reabilitarea sistemelor de alimentare cu gaz, apă și sisteme de canalizare pentru exploatațile agricole;
- c) liniile și echipamentul de alimentare cu energie electrică;
- d) construcția și reabilitarea bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, precum și construcțiile hidrotehnice aferente acestora (diguri, sisteme de scurgere);
- e) investițiile efectuate în construcția sistemelor de producere a energiei regenerabile (lista utilajului, echipamentelor și instalațiilor);
- f) construcția/reconstrucția și renovarea pensiunilor agroturistice rurale;
- g) crearea sau extinderea unităților meșteșugărești – ateliere de lucrare a lemnului, de confecționat obiecte artizanale, de confecționat ceramică, de croitorie, broderie, tricotaje, împletituri, de fierărie, de prelucrare a pieilor, papurei și răchitei etc.

Tabelul 8. Dezvoltarea infrastructurii rurale

Domeniul de acțiune	2017	2018	I sem. 2019
<i>1. Construcția/reconstrucția/renovarea infrastructurii aferente exploatațiilor agricole</i>	54	96	42
<i>2. Construcția/reconstrucția și renovarea pensiunilor agroturistice rurale</i>	6	4	4
<i>3. Construcția/reconstrucția și renovarea unităților meșteșugărești</i>	5	1	0
Total obiecte investiționale supuse subvenționării	65	101	46
Surse financiare alocate din FNDAMR, mil. lei	8,9	13,1	5,9

- solicitările producătorilor agricoli de a obține subvenții pentru a dezvolta infrastructura aferentă exploatației agricole este în creștere.
- în anul 2018 au beneficiat de subvenții 101 producători agricoli, cu 55,4% mai mult decât în anul 2017. Valoarea subvențiilor accesate a sporit cu 47,2%.

Măsura 5. Servicii de consultanță și formare:

Mijloacele financiare pentru furnizarea serviciilor de consultanță se alocă producătorilor agricoli prin intermediul companiilor de consultanță și al asociațiilor de profil pentru:

- 1) instruirii specializate pentru producătorii agricoli care activează în sectorul agroindustrial;
- 2) elaborarea planului de afaceri, inclusiv asistență consultativă la depunerea cererii de solicitare a sprijinului financiar la oficiile teritoriale ale Agenției, în vederea depunerii tuturor documentelor pentru solicitarea subvenției;
- 3) acordarea suportului la elaborarea pachetului de documente în scopul atragerii surselor financiare adiționale din proiectele externe ce activează în domeniul agricol.

Solicitanți de subvenționare a serviciilor de consultanță și formare sunt companiile de consultanță și formare, precum și asociațiile de profil care consultă și apără interesele producătorilor agricoli selectați prin concurs de MADRM. Dacă în anul 2017 au fost selectate 10 companii ce au prestat servicii producătorilor agricoli atunci

în anul 2019 cifra acestora s-a extins și constituie 15 companii. Lista acestora poate fi accesată la linkul:

<http://aipa.gov.md/sites/default/files/REGISTRUL%20asociatiilor%20de%20profil%20aprobate%20de%20MADRM%20%202019.pdf>

Tabelul 9. Servicii prestate de companiile de consultanță

Servicii prestate de companiile selectate de MADRM	2017	2018
Elaborarea pachetului de documente în scopul atragerii surselor financiare adiționale din proiectele externe	64	57
Instruiri specializate pentru producătorii agricoli	579	707
Elaborarea planului de afaceri, inclusiv asistență consultativă	42	102
TOTAL	685	866

- tot mai mulți producători agricoli apelează la serviciile companiilor de consultanță astfel că numărul acestora a sporit în anul 2018 față de anului 2017 cu 26,4%;
- este în creștere cu 22% numărul producătorilor agricoli ce parcurg cursuri de instruire în domeniile în care realizează investiții și obțin subvenții;
- numărul planurilor de afaceri elaborate prin intermediul companiilor de consultanță a sporit de două ori în perioada de raport.

VII. CAUZELE RESPINGERII DOSARELOR DE SOLICITARE A SPRIJINULUI FINANCIAR

În temeiul HG nr. 455/2017 AIPA poate să respingă cererea de solicitare a sprijinului financiar dacă producătorul agricol nu:

- întrunește criteriile de eligibilitatea;
- realizată investiția în perioada stabilită de cadrul normativ;
- poate demonstra documentul realizare investiției;
- deține dreptul de proprietate asupra obiectului supus subvenționării, etc.

Numărul dosarelor de subvenționare respinse de AIPA și retrase de producătorii agricoli pe motul necorespunderii acestora cu prevederile regulamentului de subvenționare se expun în anexa nr. 4.

Motivele respingerii dosarelor sunt:

- producătorii agricoli au defrișat neregulamentar, cu abateri de la legislația în vigoare pentru plantațiile pomicole/viticole;
- necorespunderea criteriilor de eligibilitate prevăzute de fiecare măsură/submăsură a Regulamentului de subvenționare;
- prezentarea datelor cu caracter denaturat (la momentul efectuării investiției producătorului agricol nu este înregistrat ca entitate juridică);
- nu au atins punctajul necesar în procesul de evaluare de către Comitetul de evaluare și autorizare;
- nu au declarat porțiunile de grant.

Refuzul Agenției de a acorda subvenții poate fi contestat în instanța de judecată conform procedurii stabilite în Legea contenciosului administrativ nr.793/2000 sau Codul administrative al RM nr. 116/2018

VIII. CONSILIEREA PRODUCĂTORILOR AGRICOLI

Anual AIPA organizează campaniilor ample de informare în cadrul căruia informează producătorii agricoli cât și potențialii beneficiari de subvenții despre oportunitățile de finanțare a proiectelor din agricultură și mediul rural prin prisma FNDAMR.

Întru optimizarea și îmbunătățirea procesului de depunere a dosarului spre subvenționare, producătorilor agricoli, participanți la seminarele de informare, sunt îndemnați să completeze chestionare/sondaje cu privire la obstacolele întâmpinate în procesul de depunere a dosarului spre subvenționare.

Ca rezultat au fost formulate sugestii/propuneri/comentarii participanților la campania de informare, pentru îmbunătățirea procesului de depunere a dosarului spre subvenționare și anume:

1. Depunerea dosarului on-line/semnătură electronică
2. Dezbaterile și consultările trebuie să se desfășoare în perioada decembrie-februarie, nu primăvara sau vara
3. Reducerea numărului de acte necesare/simplificarea pregătirii dosarelor pentru subvenționare
4. Plasarea pe pagina web al AIPA a modelelor de acte după care producătorii agricoli să se conducă în procesul de depunere a dosarelor de subvenționare
5. Acordarea subvențiilor per ha, indiferent de suprafață;
6. Subvenționarea litrului de motorină utilizat la lucrările agricole sau scutirea de accize
7. Informarea autorităților publice locale despre oportunitățile de finanțare din FNDAMR

8. Elaborarea istoriilor de succes și mediatizarea acestora
9. Toate măsurile de subvenționare să fie incluse într-un singur dosar
10. Mai multă transparență în alocarea subvențiilor
11. Subvenționarea întreprinderilor mici/mijlocii nediscriminarea între producătorii agricoli
12. Stimularea producătorilor începători
13. Posibilitatea înregistrării prealabile (programare) pentru depunerea dosarului
14. Distribuirea informațiilor privind programele de subvenționare prin poșta electronică, etc.

Întru a facilita accesul producătorilor agricoli la finanțe dar și pentru a îmbunătăți calitatea documentelor prezentate de producătorii agricoli în dosarul de subvenționare de comun acord cu MADTM, la recomandarea experților care au acordat asistență tehnică pentru implementarea din Programul ENPARD – Moldova, în premieră, în anul 2017 MADRM a organizat concurs pentru selectarea companiilor de consultanță care vor presta servicii de formare și consultanță pentru producătorii agricoli.

Condițiile care trebuie să le întrunească compania de consultanță dar și actele care urmează să le prezinte această pot fi accesat la linkul de mai jos.

<http://madr.gov.md/ro/content/concurs-pentru-selectarea-institu%C8%9Biilor-prestatoare-de-servicii-de-consultan%C8%9B%C4%83-%C8%99i-formare>

Astfel, dacă în anul 2017, 10 companii de consultanță au depus dosar pentru a fi selectate MADRM a selecta atunci în anul 2019, MADM a selectat 15 companii care pot solicita subvenții pentru serviciile prestate producătorilor agricoli.

Totodată, anual AIPA convoacă în ședințe reprezentanții asociațiilor de profil și a companiilor de consultanță pentru a discuta impedimentele cu care se confruntă producătorii agricoli în procesul de accesare a surselor financiare din FNDARM.

Discuțiile au fost axate pe:

- erorile comise de companiile de consultanță în procesul de perfectare a dosarelor de subvenționare;
- calitatea planurilor de afaceri elaborate pentru solicitanții de subvenții în avans;
- analiza posibilității de asigurare obligatorie, în calitate de proiect pilot, a plantațiilor multianuale ce sunt subvenționate din FNDAMR;
- identificarea mecanismului de acordare a subvențiilor majorate pentru zonele defavorizate (suprafețele de teren ce nu pot fi protejate de Serviciul Antigrindină);
- necesitatea demarării măsurii noi de dezvoltare a agriculturii și anume acordarea plăților directe la ha și/sau cap de animal;
- problemele identificate de AIPA în procesul de subvenționare a proiectelor start-up care prevăd obligativitatea asigurării proiectului investițional;

- prevederile contractului de intenție cu asiguratorul pentru asigurarea proiectului investițional subvenționat prin schema de plată „subvenții în avans” pentru următorii doi ani;
- identificarea și stabilirea riscurilor pentru asigurarea bunurilor subvenționate în avans;
- analiza posibilității de asigurare obligatorie, în calitate de proiect pilot, a plantațiilor multianuale ce sunt subvenționate din FNDAMR;
- identificarea mecanismului de acordare a subvențiilor majorate pentru zonele defavorizate (suprafețele de teren ce nu pot fi protejate de Serviciul Antigridină).

În urma întrunirilor organizate s-a decis:

1. Necesitatea revizuirii politicilor din domeniul asigurărilor precum și identificarea de noi mecanisme/pârghii de subvenționare în special în zonele cu risc major;
2. Participanții la masa rotundă vor înainta, către grupul de lucru din cadrul MADRM a propunerilor/sugestiilor privind modificarea Legii nr.276/2016 și a HG. nr. 507/2018;
3. Organizarea unei ședințe comune cu părțile interesate (Companiile de Asigurări cu reprezentanții societății civile) de a dezbate și identifica soluțiile cele mai optime în ceea ce privește creșterea gradului de asigurare printre agenții economici din sectorul agroindustrial.

IX. GRADUL DE REALIZARE A INDICATORILOR STABILIȚI ÎN STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE AGRICOLĂ ȘI RURALĂ PENTRU ANII 2014-2020

Una din principalele surse de finanțare ale intervențiilor planificate în Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală pentru anii 2014-2020 le reprezintă subvențiile ce sunt acordate producătorilor agricoli din FNDAMR. Însă trebuie de menționat că nu întreaga sumă planificată în Strategie are drept destinație debursarea în scopul finanțării măsurilor de subvenționare, existând și alte proiecte de asistență externă care contribuie la dezvoltarea sectorului cum ar fi (MAC-P, IFAD, Livada Moldovei, 2KR, etc.).

Conform prevederilor Strategiei, pentru perioada anilor 2018-2020, toate sursele financiare adiționale ce formează bugetul destinat sectorului urmează să asigure, pentru dezvoltarea celor trei priorități un coraport de:

- I.** Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare – 65%;
- II.** Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură – 15%;
- III.** Îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural – 20%.

Direcționarea surselor financiare ale FNDAMR prin prisma planificării surselor bugetare în Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală

Nr. d/o	PRIORITĂȚI	2017	2018	2019 PRELIMINAR
I.	Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare, mil. lei	637,7	843,5	1068,5
		86,35%	87,23%	90,66%
II.	Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură, mil. lei	90,8	109,4	85,5
		12,29%	11,31%	7,26%
III.	Îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural, mil. lei	10,0	14,1	24,5
		1,35%	1,46%	2,08%

Din informația prezentată rezultă:

- în anul 2017, în premieră, au fost alocate surse financiare pentru prioritatea III „Îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural” și este în ascensiune solicitările de subvenții în acest domeniu. Mai mult ca atât, odată cu aprobarea Regulamentului cu privire la alocarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din FNDAMR urmează a fi alocate, anual, 15% din valoarea fondului.
- majoritatea surselor financiare ale FNDAMR (86-90%) sunt valorificate pentru creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare;
- în Strategie nu există o prioritizare a subvenționării pe sub-sectoare;
- nu există limite de acordare a subvențiilor pentru o măsură anumită. Se aplică regula primul-venit, primul-servit, ajungându-se la o alocare ineficientă și ineficace a resurselor.

X. GRADUL DE EXECUTARE A RECOMANDĂRILOR CURTEI DE CONTURI ȘI A INSPECȚIEI FINANCIARE

În ultima perioada de timp în cadrul AIPA au fost demarate mai multe misiuni de audit al Curții de Conturi și Inspecția Financiară.

Conform Hotărîrii Curții de Conturi nr. 55/2017 „Privind Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova” curtea a înaintat 6 cerințe/recomandări dintre care 3 au fost implementate integral, altele 3 parțial. Implementarea deplină a acestora se expune în anexa nr. 5.

Cu referire la măsurile întreprinse în vederea înlăturării încălcărilor depistate și reflectate de către Inspecția Financiară în Prescripția privind rezultatele inspecției

financiare tematice nr. 27-05-03/288 din 29 martie 2019 vă comunicăm că acestea au fost înlăturate pe deplin. Gradul de executare a acestora se expune în anexa nr. 7.

Conform Hotărârii Curții de Conturi nr. 1 din 24 ianuarie 2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit înaintate prin *Hotărârea Curții de Conturi nr. 55 din 08 decembrie 2014* „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013”, curtea a înaintat 5 cerințe/recomandări dintre care 4 au fost implementate integral, iar una 3 parțial. Implementarea deplină a acestora se expune în anexa nr. 6.

XI. CONCLUZII, PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI

Concluzii:

1. Regulamentul de subvenționare este stabilit pe o perioadă de 5 ani (2017 – 2021). Alocarea sumelor specifice pe măsură este adaptat anual în funcție de mărimea FNDAMR;
2. Se observă o tendință pentru a spori valoarea FNDAMR de la 900 mil. lei în anul 2017 la 950 mil. lei în anul 2019. Ca rezultat sporesc numărul locurilor noi de muncă create dar și atragerea investițiilor în ramurile conexe;
3. Peste 80% din sursele FNDAMR sunt accesate de producătorii agricoli mici și mijlocii ce investes în dezvoltarea agriculturii și „ediului rural”;
4. Peste 80% din valoarea FNDAMR sunt absorbite de prioritatea I „Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare”;
5. Planificarea și stabilirea măsurilor de sprijin pasibile de subvenționare conform Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru o perioadă de 5 ani, asigurând astfel, o continuitate în susținerea producătorilor agricoli;
6. În perioada de raport AIPA a implementat cu succes două standarde internaționale și anume Managementul calității și Anti-mită, pentru care a fost certificate în anul 2018 și respectiv 2019 care sunt menținute în continuare și AIPA asigură funcționalitatea acestuia în instituție;
7. AIPA înregistrează rezultate pozitive în asigurarea transparenței, prin oferirea de informații complete privind gestionarea resurselor financiare alocate din FNDAMR și oferirea de informații de interes public referitoare la listele producătorilor agricoli - beneficiari de subvenții. La fel, Agenția, a asigurat consultarea și participarea reprezentanților comunității de afaceri și societății civile, a altor parteneri sociali în faza de concepere, elaborare și implementare a politicilor publice.
8. Plățile către agricultori au loc cu întârziere pe motivul epuizării surselor financiare din FNDAMR, astfel provocând mari pierderi beneficiarilor. Pentru

rezolvarea acestei probleme este necesar ca statul să-și îmbunătățească planificarea volumului FNDAMR.

Propuneri și recomandări:

1. Evaluarea cantitativă și calitativă a impactului subvenționării, asupra dezvoltării sectorului agroalimentar. Utilizarea în acest sens a unui spectru mai larg de indicatori, ce va ilustra efectul real al susținerii financiare din partea statului: creșterea productivității și volumului de producere, cifra de afaceri, valoarea producției exportate, locuri noi de muncă, sporirea calității producției etc.
2. Operarea modificărilor în Legea nr. 276/2016 prin excluderea impedimentelor care limitează accesul producătorilor agricoli la sursele FNDAMR și anume:
 - excluderea afilierea față de un alt producători agricol – pentru accesarea subvențiilor în avans;
 - crearea fondului de garantare a creditelor agricole pentru a putea fi garantate creditele accesat de producătorii agricoli mici;
 - propuneri concrete se regăsesc în anexa nr. 7.
3. Operarea modificărilor la HG nr. 507/2018 prin excluderea impedimentelor tinerilor și femeilor fermier de a beneficia de subvenții în avans și anume:
 - asigurarea proiectului investițional supus subvenționării în avans pentru perioada anului în curs și contractul de intenție cu asiguratorul pentru asigurarea proiectului investițional pentru următorii doi ani;
 - revizuirea costurilor neeligibile, acestea contravin cu prevederile Legii nr. 276/2016;
 - obligativitatea beneficiarului de subvenții în avans de a aplica materiale de vizibilitate, etc.
4. Necesitatea revizuirii politicilor din domeniul asigurărilor precum și identificarea de noi mecanisme/pârghii de subvenționare în special în zonele cu risc major;
5. Organizarea unei ședințe comune cu părțile interesate (Companiile de Asigurări cu reprezentanții societății civile) de a dezbate și identifica soluțiile cele mai optime în ceea ce privește creșterea gradului de asigurare printre agenții economici din sectorul agroindustrial.
6. Acordarea surselor financiare pentru dezvoltarea în cadrul AIPA a serviciilor IT -sisteme informaționale dar și licențierea sistemelor de operare și programele utilizate de AIPA.
7. Pentru sporirea productivității și competitivității în agricultură, stabilizarea pieței, asigurarea securității alimentare și a veniturilor echitabile pentru agricultori este oportun și rațional de a fi acordate plăți directe, în funcție de cultura agricolă, speciile de animale și păsări, de randamentul mediu individual în cazul corespunderii cu cel regional, precum și în funcție de suprafața actuală efectivă sau efectivul de animale din posesie.

8. Sporirea numărului angajaților AIPA prin crearea unei subdiviziuni ce ar examina și aproba proiectele receptionate prin schema de plată „subveții în avans” și asigurarea secțiilor/serviciilor teritoriale ale AIPA cu câte cel puțin un angajau suplimentar. Această necesitate se conturează prin recomandările Curții de Conturi care a specificat că în cadrul AIPA nu este respectată normarea muncii dar și prin prisma aprobării Guvernului Republicii Molodva a 3 măsuri noi care vor fi orientate spre îmbunătășirea nivelului de trai în mediul rural.

Ex.: Diana Cosalîc
Tel. 022222771

Tabelul Evoluția măsurilor/submăsurilor de sprijin

Nr.	Măsuri/submăsuri de sprijin	Anul includerii în Regulamentul de subvenționare
1.1	Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii și tuneluri)	În anul 2015 au fost introduse „și creșterea fructelor pe teren protejat”; În anul 2017 suprafață minim eligibilă subvenționării a constituit 0,1 ha În anul 2018, au fost introduse „, dar nu mai puțin de 0,03 ha, dacă producătorul agricol solicitant dispune deja de construcții pe teren protejat și la acestea anexează altele prin completare, formînd o construcție în imediata vecinătate, cu suprafața cumulativă de 0,1 ha și mai mult.
1.2	Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole	În anul 2013 a fost suplinită „defrișarea plantațiilor multianuale neproductive” În anul 2014 au fost adăugate echipamentele antigrindină și antiîngheț; În anul 2017 au fost adăugate sistema de suport în modernizarea plantațiilor multianuale și echipamentele de protecție antiplouă. Din anul 2018 suprafața maximă supusă subvenționării plantațiilor multianuale constituie 40 ha. Totodată au fost majorate plafoanele per hectar la înființarea plantațiilor multianuale.
1.3	Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional	În anul 2017 racordarea capacității tehnicii agricole la suprafața de teren efectiv lucrată de entitate. Din anul 2018 au fost excluse subvenționarea tehnicii agricole în rate. Din anul 2019 nu sunt eligibile tehnica și utilajul agricol ce a beneficiat de porțiuni de grant.
1.4	Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice	Din anul 2017 au fost adăugate „materialele de construcții” pentru crearea/modernizarea fermei zootehnice; Din anul 2019, majorarea plafonului de subvenționare pînă la 5 milioane de lei pentru construcția și modernizarea fermelor zootehnice. S-au adăugat „bivolitele”.
1.5	Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora	Din anul 2017 s-a trecut de la subvenționarea animalelor per kg ci în baza facturilor (50%); A fost exclusă plafonul pentru numărul animalelor care pot fi subvenționate
1.6	Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare	Din anul 2015 submăsura citată a fost divizată pe domenii de subvenționare (frigidere, case de ambalare, etc.) Din anul 2016 s-a adăugat „utilaje pentru procesarea mierii”. Modificarea periodică a listei echipamentelor eligibile subvenționării; Din 2019 majorarea plafonului de subvenționare pînă la 5 mil. lei
1.7	Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancale	În anul 2014 au fost incluse și „asociațiile de economii și împrumut”; Din anul 2015 au fost incluse „toate instituțiile financiare nebancale”; Din anul 2017, subvenții majorate pentru entitățile ce au accesat subvenții de la UIP (parteneri externi); Rata dobînzii în formă de % presăndat de BNM. Din anul 2018 sunt eligibile creditele revolving.
1.7A	Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură	Modificarea plafonului

1.8	Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricol	Submăsura ce se implementează din anul 2015. În anul 2019, subvenții majorate cu 50%.
1.9	Stimularea activităților de promovare	Din anul 2017. În 2019 sunt eligibile subvenționării inclusiv evenimentele de promovare a producției pe teritoriul țării.
2.1	Stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole	Submăsura ce se implementează din anul 2013. În anul 2019 a fost îmbunătățită prin arendeii subvenționarea „contractelor cel puțin pe un termen de 10 ani”.
2.2	Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare	Din anul 2015 Din anul 2017 au fost eligibile subvenționării „ rețelele de aducție și/sau de distribuție” Din anul 2018 „ sistemului de tratare a apei pentru irigare” Din 2018 a fost exclusă subvenționarea echipamentului de irigare în rate.
2.3	Stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare	Din anul 2017 condiționarea terenurilor irigate în baza productivității obținute
2.4	Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului no-till și mini-till	Din 2017 lista echipamentelor îmbunătățită Din 2018 a fost exclusă subvenționarea tehnicii în rate. În anul 2019 a fost exclusă „combina” fiind transferată doar la tehnica convențională. Din anul 2018, angajament de extindere a terenurilor lucrate cu tehnologia conservativă
2.5	Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice	Din anul 2017, angajament de menținere pentru cel puțin 5 ani în agricultura ecologică. Din anul 2019 s-a majorat plafonul de subvenționare;
4	Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale	Îmbunătățită din anul 2017 fiind adăugată „energia regenerabilă și pensiunile agroturistice și unitățile meșteșugărești”.
5	Servicii de consultanță și formare	Submăsura ce se implementează din anul 2017.

ANEXA NR:2
Tabelul 1. Evoluția surselor financiare achitate beneficiarilor de subvenții

	2017*		2018**		Preliminar 2019***	
	Nr. dosare autorizate	Suma subvenției achitate, lei	Nr. dosare autorizate	Suma subvenției achitate, lei	Nr. dosare autorizate	Suma subvenției autorizate, lei
SubMăsura 1.1	86	20980001	68	8799218	62	9637404
SubMăsura 1.2-A	567	70082275	8	3844326	12	9376921
SubMăsura 1.2-D	822	126223572	476	58654127	435	62971518
SubMăsura 1.2-P			451	55599697	457	59896588
SubMăsura 1.2-S			64	13849868	83	20909600
SubMăsura 1.2-V			260	31367024	166	24383773
SubMăsura 1.3	2228	195420067	2044	203783934	1620	158722288
SubMăsura 1.4	161	45749453	187	45197349	161	49320058
SubMăsura 1.5	71	25047355	56	10332678	47	16090935
SubMăsura 1.6.1	405	165285624	160	149551890	147	164911508
SubMăsura 1.6.2			54	43045000	43	37723087
SubMăsura 1.6.3			280	50862078	221	53531778
SubMăsura 1.6.4			21	14314742	26	10154848
SubMăsura 1.7	1850	108497268	1199	62379674	1479	69046657
SubMăsura 1.7-A	116	6826178	83	5627863	83	5657451
SubMăsura 1.8	2	486862	7	1092685	7	1368222
SubMăsura 1.9	0	0	0	0.0	1	77970
SubMăsura 2.1	1	13849	1	20581	2	48151
SubMăsura 2.2	219	30115790	150	25033045	160	27837287
SubMăsura 2.3	43	4206784	2	175289	29	3745038
SubMăsura 2.4	214	53361643	182	50440294	149	30908471
SubMăsura 2.5	22	867147	32	1705383	64	7492745
Măsura 4.	26	5533731	69	12349044	68	10197491
Măsura 5.	16	789879	3	530000	10	788816
Subvenții în avans	0	0	14	5044681	38	16403815
<i>Mijloace financiare alocate ca subvenții din FNDAMR</i>	6849	859487478	5871	853600470	5569	851166692

Notă:

* În anul 2017, au fost achitate datoriile față de producătorii agricoli ce au depus cereri de solicitare a sprijinului financiar în anul 2016 ca urmare a epuizării fondului (atât Legea nr. 276/2016 cât și HG nr. 455/2017 reglementează că pentru cererile de acordare a subvențiilor, recepționate peste limita mijloacelor acordate Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru anul în curs, plata subvențiilor se va autoriza în limita mijloacelor acordate fondului pentru anul viitor și acestea vor avea

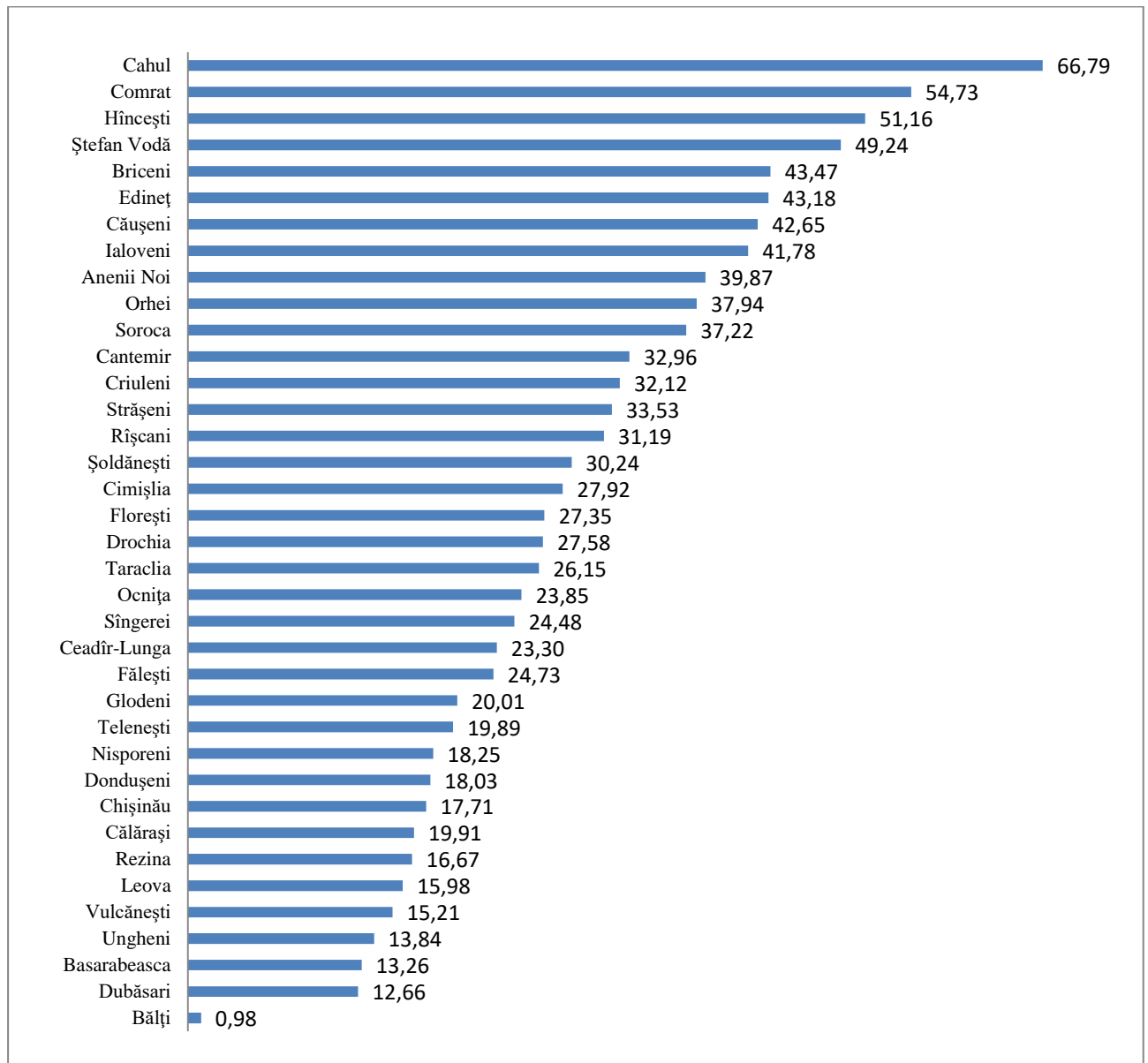
prioritate la achitare). Astfel, în anul 2017 au fost achitate 2722 cereri în sumă de 339.1 mil. lei.

**Pentru anul 2018, au fost achitate datoriile față de producătorii agricoli ce au depus cereri de solicitare a sprijinului financiar în anul 2017 ca urmare a epuizării fondului. Astfel, din sursele FNDAMR pentru anul 2018 au fost achitate 1501 cereri în sumă de 221.9 mil. lei.

***În anul 2019, au fost achitate datoriile față de producătorii agricoli ce au depus cereri de solicitare a sprijinului financiar în anul 2018 ca urmare a epuizării fondului. Astfel, din sursele FNDAMR pentru anul 2019 au fost achitate 2845 cereri în sumă de 342.4 mil. lei.

ANEXA NR: 3

Fig.7: Sumele solicitate de producătorii agricoli pe raioane în anul 2018, mil. lei

Numărul dosarelor de solicitare a sprijinului financiar respinse de AIPA sau retrase de producătorii agricoli și sumele subvențiilor respinse/diminuate

Măsuri de sprijin	2017		2018	
	Nr. dosare respinse	Suma subvenției respinse, lei	Nr. dosare respinse	Suma subvenției respinse, lei
Îmbunătățirea infrastructurii rurale	6	3256588.8	18	5435833.2
Servicii de formare și consultanță	1	82601.3	1	243600.7
Producerea fructelor și legumelor pe teren protejat	8	1695191.4	0	0
Defrișarea plantațiilor multianuale neproductive	46	15847266.6	48	15138018.2
Înființarea plantațiilor pomicole	30	7840777.8	28	6660637.4
Instalarea suporturilor în plantații	2	2082199.5	2	2105523.2
Înființarea plantațiilor viticole	3	2953949.9	9	3888346.5
Tehnica și utilajul agricol convențional	30	9953972.7	30	6229486.9
Renovarea fermelor zootehnice	11	6551120.4	15	10805365.9
Procurarea animalelor de prăsilă	2	1844726.3	4	828007.52
Dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și procesare	14	24508918.9	26	37997997.6
Creditarea producătorilor agricoli	6	6070752.2	9	5073417.3
Stimularea mecanismului de asigurare	3	579992.1	3	124119.2
Grupuri de producători	1	113288.6	0	0
Promovarea producției agricole	1	42374	0	0
Stimularea echipamentelor de irigare	7	2239500	7	2476212.3
Compensarea cheltuielilor energetice pentru irigarea terenurilor agricole	8	446517	7	1208205.7
Echipament No-till și Mini-till	6	3328852	11	4898837.2
Agricultura ecologică	1	289829.2	3	489348.8
TOTAL	186	89728418.7	221	103602958

SINTEZA
propunerilor de modificare a Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile
de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural

ANEXA NR. 5

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>Articolul 2. Scopul legii (1) Prezenta lege are ca scop susținerea modernizării sectorului agroindustrial și dezvoltării rurale prin:</p> <p>a) creșterea competitivității sectorului agroindustrial prin modernizarea și restructurarea pieței;</p> <p>b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură;</p> <p>c) îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural.</p>	<p>Articolul 2. Scopul legii. (2) În vederea realizării scopului trasat la alin. (1), statul, prin intermediul autorităților competente, susține:</p> <p>a) modernizarea lanțului agroalimentar în scopul conformării la cerințele Uniunii Europene privind siguranța alimentelor și cerințele de calitate;</p> <p>Se propune modificarea conținutului alin. 2) în următoarea redacție:</p> <p>a) modernizarea lanțului agroalimentar în scopul asigurării siguranței alimentare a țării, cât și conformării la cerințele Uniunii Europene privind siguranța alimentelor și cerințele de calitate;</p>		<p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p>
<p>Art. 3. Noțiuni principale</p>	<p>Art. 3. Noțiuni principale La noțiunea de „solicitant”:</p> <p>-textul ”autoritate a administrației publice locale” se substituie cu textul ”unitate administrativ-teritorială”;</p> <p>-textul ”conform recensământului populației și al locuințelor din 2014” se substituie cu textul ”conform ultimului recensământ efectuat al populației și a locuințelor”</p>	<p>Solicitarea vine în scopul evitării unor modificări în cazul efectuării unui nou recensământ al populației și a locuințelor.</p>	<p>Direcția politici și programe de dezvoltare rurală</p>
	<p>Art. 3. Noțiuni principale După noțiunea de „solicitant”, se propune completarea cu următoarele noțiuni, după cum urmează:</p>	<p>În temeiul <i>Obiectivului specific 3.3.</i> din Strategia Națională pentru Dezvoltare Agricolă și Rurală 2014-2020, care prevede stimularea</p>	<p>Direcția politici și programe de dezvoltare rurală</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	<p>„Abordare LEADER - metodă de dezvoltare a comunităților din zonele rurale, care implică actorii locali în proiectarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală bazate pe zone, parteneriate locale, abordarea de jos în sus, acțiuni integrate și multisectoriale, inovație, cooperare, rețele;”</p>	<p>implicării comunității locale în dezvoltarea rurală. În acest sens, trebuie acordat sprijinul necesar pentru a-i permite populației locale să-și exprime opinia referitor la modul în care ei doresc să-și dezvolte condițiile lor de trai. Este foarte important de a spori atractivitatea zonelor rurale prin îmbunătățirea aspectelor sociale și culturale ale serviciilor locale și de a dezvolta infrastructura de servicii pentru comunitățile rurale. Este necesar de încurajat abordarea</p>	
	<p>”Strategia de dezvoltare locală - plan local de dezvoltare, elaborat și implementat de un Grup de Acțiune Locală, care prevede un set de acțiuni concrete corespunzătoare necesităților identificate la nivel local, realizate de comunitățile rurale, ce contribuie la atingerea obiectivelor la nivel local și a celor prevăzute în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală;”</p>	<p>LEADER asociată cu implicarea puternică a părților interesate locale în procesul decizional și punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare locală prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală (GAL).</p>	<p>Direcția politici și programe de dezvoltare rurală</p>
	<p>”Grupul de Acțiune Locală (în continuare - GAL) – parteneriat teritorial constituit sub o formă asociativă cu statut de persoană juridică, non-profit, stabilit la nivel local între autoritățile publice locale, reprezentanții societății civile și sectorul antreprenorial, în scopul elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală în cadrul abordării LEADER în zonele rurale și în care niciunul dintre cele trei grupuri de interese nu poate avea mai mult de 49 % din drepturile de vot la nivelul decizional;”</p>	<p>Conform Politicii Agricole Comune (PAC), politica de dezvoltare rurală este plasată ca al doilea pilon al PAC, promovând dezvoltarea rurală sustenabilă.</p>	<p>Direcția politici și programe de dezvoltare rurală</p>
	<p>”Proiect local LEADER - proiect de dezvoltare locală cu un plan operațional și un buget corespunzător, care este prezentat de un GAL în temeiul principiilor de abordare a metodei LEADER;”</p>	<p>Una din prioritățile globale pentru politica de dezvoltare rurală este ”dezvoltarea teritorială echilibrată a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă”</p>	<p>Direcția politici și programe de dezvoltare rurală</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
Articolul 3. Noțiuni principale. <i>beneficiar de subvenție</i> – solicitantul subvenției a cărui cerere de acordare a subvenției a fost evaluată pozitiv și aprobată pentru achitare de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.	Articolul 3. Noțiuni principale. Se propune varianta: <i>beneficiar de subvenție</i> – solicitantul subvenției a cărui cerere de acordare a subvenției a fost evaluată pozitiv și, aprobată pentru achitare achitată de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.	Noțiunea dată în forma propusă este mai clară.	Federația Națională a Fermierilor din Moldova
<i>producător agricol mic</i> – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință pînă la 20 de hectare de teren agricol arabil și/sau pînă la 10 hectare de terenuri ocupate de 54suprafețe perene în rod ori de la 21 pînă la 40 de capete de bovine sau de la 51 pînă la 100 de capete de porcine, ovine/caprine, și, în orice caz, nu depășește criteriile stabilite pentru întreprinderea 54ata prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.	Se propune completarea și modificarea noțiunii: <i>producător agricol mic</i> – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință pînă la 20 de hectare de teren agricol arabil și/sau pînă la 10 hectare de terenuri ocupate de suprafețe perene în rod, ori 5 ha legume în câmp deschis, 0.1 ha legume în spații protejate, ori de la 24 5 pînă la 40- 20 de capete de bovine sau de la 51 pînă la 100 de capete de porcine, ovine/caprine, și, în orice caz, nu depășește criteriile stabilite pentru întreprinderea 54ata prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.	Este necesar de precizat dimensiunile fizice ale fermelor producătoare de legume. În condițiile R.Moldova este mai reală noțiunea de fermă mică în sectorul zootenic cu un număr de capete de bovine mai redus.	Federația Națională a Fermierilor din Moldova
<i>producător agricol mijlociu</i> – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință de la 20 pînă la 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau de la 10 pînă la 75 de hectare de terenuri ocupate de 54culturi perene în rod ori de la 41 pînă la 100 de capete de bovine sau de la 101 pînă la 240 de capete de porcine, ovine/caprine și, în orice caz, nu depășește criteriile stabilite pentru întreprinderea mijlocie prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.	Se propune 54 completarea și modificarea noțiunii: <i>producător agricol mijlociu</i> – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință de la 20 pînă la 500 100 de hectare de teren agricol arabil și/sau de la 10 pînă la 75 de hectare de terenuri ocupate de 54culturi perene în rod, de la 5 ha pînă la 10 ha legume în câmp deschis ori de la 0.1 ha pînă la 0.5 ha legume în spații protejate, ori de la 44-20 pînă la 100-50 de capete de bovine sau de la 101 pînă la 240 de capete de porcine, ovine/caprine și, în orice caz, nu depășește criteriile stabilite pentru întreprinderea mijlocie prin Legea nr.	În condițiile R.Moldova este mai reală și potrivită dimensiunea fermei mijlocii în varianta propusă de către FNFM.	Federația Națională a Fermierilor din Moldova

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.		
<p><i>producător agricol mare</i> – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință mai mult de 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau mai mult de 75 de hectare de terenuri ocupate de suprafețe perene în rod ori mai mult de 100 de capete de bovine sau 240 de capete de porcine, ovine/caprine și, în orice caz, depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.</p>	<p>Se propune modificarea și completarea noțiunii: <i>producător agricol mare</i> – producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință mai mult de 500 100 de hectare de teren agricol arabil și/sau mai mult de 75 de hectare de terenuri ocupate de 55 suprafețe perene în rod, mai mult de 10 ha legume în câmp deschis sau 0.5 ha legume în spații protejate, ori mai mult de 100 50 de capete de bovine sau 240 de capete de porcine, ovine/caprine și, în orice caz, depășește criteriile stabilite pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii prin Legea nr. 179 din 21 iulie 2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.</p>	<p>În condițiile Republicii Moldova este mai reală și potrivită dimensiunea fermei mari în varianta propusă de către FNFM.</p>	<p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p>
<p><i>tînăr fermier</i> – producător agricol persoană fizică sau juridică, înregistrat într-o localitate rurală, al cărei fondator și administrator unic este persoana fizică cu vârsta între 18–35 de ani la data depunerii</p>	<p>Se propune 55 substituirea unui cuvînt din notiune: <i>tînăr fermier</i> – producător agricol persoană fizică sau juridică, înregistrat într-o localitate rurală, al cărei fondator și administrator unic este persoana</p>	<p>Este necesar de majorat <u>cenzul</u> de vîrstă pentru tinerii fermieri, pentru a spori interesul față de implicarea lor în afaceri în domeniul agricol.</p>	<p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>cererii de acordare a sprijinului financiar nerambursabil, care deține competențele și calificările profesionale corespunzătoare și care se inițiază pentru prima dată într-o exploatare agricolă ca administrator al acesteia.</p>	<p>fizică cu vârsta între 18–35 40 de ani la data depunerii cererii de acordare a sprijinului financiar nerambursabil, care deține competențele și calificările profesionale corespunzătoare și care se inițiază pentru prima dată într-o exploatare agricolă ca administrator al acesteia.</p>	<p>Plus la aceasta, în țările UE sunt propuneri de majorare a cenzului de vârstă p/u tinerii la 45 ani.</p>	
<p>Articolul 5. Principiile de bază ale activității de subvenționare în agricultură și mediul rural Reglementarea activității de subvenționare în agricultură și mediul rural are loc pe următoarele principii de bază: a) previzibilitatea și stabilitatea reglementărilor juridice; b) transparența decizională; c) tratamentul egal; d) eficiența bazată pe argumente economico-financiare; e) continuitatea proceselor de susținere a producătorilor agricoli; f) asumarea responsabilităților de către beneficiarii de subvenții; g) rezonabilitatea costurilor.</p>	<p>Capitolul II. Articolul 5. Principiile de bază ale activității de subvenționare în agricultură și mediul rural. Alineatul c) tratamentul egal – se propune a fi completat: c) tratamentul egal pentru producătorii agricoli de aceeași dimensiune economică (mărime), solicitanți de subvenții în cadrul aceiași măsuri;</p>	<p>Nu poate fi aplicat același tratament pentru fermieri de dimensiuni diferite.</p>	<p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p> <p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p>
<p>Articolul 5. Principiile de bază ale activității de subvenționare în agricultură și mediul rural</p>	<p>Alineatul d) eficiența bazată pe argumente economico-financiare – se propune a fi completată: d) eficiența bazată pe argumente și indicatori economico-financiar;</p>		<p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>Art. 7. Principiul transparenței decizionale. (2) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură este obligată să furnizeze lunar informații complete de interes public privind gestionarea mijloacelor alocate din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural: listele solicitanților, ale beneficiarilor de subvenții și valoarea acestora, încălcările depistate în procesul de implementare a proiectelor investiționale etc.</p>	<p>După sintagma „este obligată să” cuvântul „furnizeze” se exclude și în continuare se adaugă textul „plaseze pe pagina web” în continuare după text; În finalul aceleiași aliniat sintagma „încălcările depistate în procesul de implementare a proiectelor investiționale etc.” se substituie cu textul ”inclusiv, lista dosarelor respinse”</p>	<p>AIPA nu furnizează informații despre solicitările de subvenții decât pe pagina web a Agenției.</p> <p>AIPA nu plasează informații despre încălcările depistate în procesul de implementare a proiectelor investiționale. Despre impedimentele în implementarea cadrului normativ se informează MADRM.</p>	<p> Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură</p>
<p>Articolul 9. Principiul eficienței bazate pe argumente economico-financiare (3) Subvențiile (plățile directe) se acordă în condițiile bunei utilizări a resurselor naturale, umane, financiare și a celor de producție, ale aplicării sistemelor de calitate pentru produsele agricole și alimentare, respectării regulilor de agromediu.</p>	<p>Se propune completarea cu conținut nou: (3) Subvențiile (plățile directe) se acordă în condițiile respectării asolamentului, protejării solului, bunei utilizări a resurselor naturale, umane, financiare și a celor de producție, ale aplicării sistemelor de calitate pentru produsele agricole și alimentare, respectării regulilor de agromediu.</p>		<p>MOVCA</p>
<p>Articolul 12. Principiul rezonabilității costurilor (1) Autoritatea responsabilă de administrarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural trebuie să se asigure de faptul că toate costurile investițiilor sînt stabilite printr-o metodă de calcul echitabilă, verificabilă și transparentă.</p>	<p>Articolul 12. Principiul rezonabilității costurilor. (1) Autoritatea responsabilă de administrarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural trebuie să se asigure de faptul că toate costurile investițiilor sînt stabilite printr-o metodă de calcul echitabilă, verificabilă și transparentă – se propune în varianta: (1) Autoritatea responsabilă de administrarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și</p>	<p>Mai corect este de definit metoda de calcul ”rezonabilă”, decât ”echitabilă”.</p>	<p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	mediului rural trebuie să se asigure de faptul că toate costurile investițiilor sînt stabilite printr-o metodă de calcul echitabilă, rezonabilă, verificabilă și transparentă.		
Articolul 15. Atribuțiile și finanțarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (2) Întru realizarea obiectivelor sale, Agenția exercită următoarele atribuții: g) elaborează manuale de proceduri pentru fiecare măsură de sprijin.	Articolul 15. Atribuțiile și finanțarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură Alineatul (2), după litera g) se propune includerea unui alineat nou h) cu următorul cuprins: <i>”h) prezintă rapoarte semestriale privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural a anului în curs;”</i>	Rapoartele semestriale sunt necesare MADRM pentru efectuarea analizei procesului de subvenționare, identificarea problemelor și riscurilor în acest sens.	Direcția politici și programe de dezvoltare rurală
Art. 15. Atribuțiile și finanțarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură Subpct. 2), lit. g) elaborează manuale de proceduri pentru fiecare măsură de sprijin.	După sintagma „manuale de proceduri” se adaugă sintagma „și ghidul solicitantului de subvenții aferent” în continuare după text.	Nu pot fi elaborate manuale de proceduri pentru măsurile de sprijin. Manualul de proceduri prevede descrierea narativă și grafică a unui proceduri și nu a măsurii de sprijin (ex: procedura de verificare pe teren, etc.).	AIPA
Art.15. Atribuțiile și finanțarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură Alin. (2) se completează cu o literă nouă:	h) gestionează sisteme informaționale relevante procesului de subvenționare	Atribuția de a gestiona sisteme informaționale, așa ca SI ESBS dar și SIIA.	AIPA
	Articolul 15. Atribuțiile și finanțarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. c) donații și sponsorizări – se propune pentru a fi omis.	Nu este bine o instituție de stat să se finanțeze din donații și sponsorizări, pot apărea cazuri de corupție.	FNFM
Art. 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală.	Art. 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală.	Noua măsură de sprijin – ”Dezvoltarea locală LEADER”	Direcția politici și programe de

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>Prioritatea III. Îmbunătățirea nivelului de trai și a condițiilor de muncă în mediul rural</p>	<p>Prioritatea III. Îmbunătățirea nivelului de trai și a condițiilor de muncă în mediul rural se completează cu lit. f), după cum urmează: ”f) dezvoltarea locală LEADER: (i) stimularea implementării strategiilor de dezvoltare locală; (ii) stimularea funcționării Grupurilor de acțiune Locală.”</p>		<p>dezvoltare rurală</p>
<p>Art. 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală Alocațiile bugetare anuale, pînă în anul 2020 inclusiv, vor acoperi următoarele priorități, cuprinse în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală:</p>	<p>Se propune ca în acest articol să rămână doar prioritățile nu și măsurile/submăsurile/domeniile de sprijin.</p>	<p>Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (HG 455/2017) se implementează pentru perioada 2017-2021.</p>	<p>AIPA</p>
<p>Articolul 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală. Prioritatea II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale. a) stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole; b) stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare; c) stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare; d) stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului <i>no-till</i> și <i>mini-till</i>; e) susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice;</p>	<p>Articolul 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală. Prioritatea II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale. De completat cu o literă nouă g) cu următorul conținut: g) stimularea investițiilor pentru realizarea activităților de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor.</p>	<p>De către Minister în comun cu instituțiile științifice și de învățămînt au fost evaluate în teren lucrările de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor, efectuate de către instituțiile responsabile conform acțiunilor stabilite în Planurile de acțiuni trienale privind implementarea Programului de conservare și sporirea fertilității solurilor pentru anii 2011-2020, privind impactul acestora asupra calității și capacității de producție a solului unde s-a constatat că de facto impactul acestora este minim asupra resurselor de sol. Astfel, se</p>	<p>Serviciul politici în domeniul fondului funciar și îmbunătățiri funciare</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
f) stimularea investițiilor în implementarea practicilor de eficiență energetică.		constată că mecanismul de îndeplinire a acestora este ineficient. Din aceste considerente și ținând cont de că Programului de conservare și sporirea fertilității solurilor pentru anii 2011-2020, expiră la finele anului 2020 propunem ca lucrările de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor, să fie stimulate prin intermediul fondului de subvenționare. Mecanismul de subvenționare urmează a fi reglementat ulterior de Guvern.	
Articolul 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală Alocațiile bugetare anuale, pînă în anul 2020 inclusiv, vor acoperi următoarele priorități, cuprinse în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală: Prioritatea I. Creșterea competitivității sectorului agroindustrial prin restructurare și modernizare: 1) Măsura 1. Investiții în exploatațile agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene: a) stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri).	Articolul 17. Prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală. 1) Măsura 1. Investiții în exploatațile agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene: a) stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri) – se propune a fi completată: a) stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri) și în câmp deschis.	Producerea legumelor în câmp deschis este foarte necesară pentru a asigura oferte pentru industria de procesare.	FNFM

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>Articolul 19. Sursele de acoperire a cheltuielilor de administrare a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. (1) Cheltuielile de administrare reprezintă totalitatea cheltuielilor pentru acoperirea costurilor legate de administrarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, care include recepționarea și verificarea preliminară a cererilor de acordare a subvențiilor, examinarea acestora, desfășurarea inspecțiilor, precum și autorizarea spre plată a cererilor de acordare a subvențiilor, depuse de producătorii agricoli – se propune a fi completat la sfârșit cu sintagma „necesare pentru administrarea și gestionarea eficientă a AIPA”.</p>		<p>Nu se acceptă. Art.19 din lege a fost abrogat prin Legea nr.140 din 27.07.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.</p>	
<p>Art. 18. Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (1) Pentru subvenționarea investițiilor aferente obiectivelor și măsurilor de sprijin, incluse în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală, se instituie Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, care se formează din alocațiile anuale de la bugetul de stat, ca poziție distinsă pentru politica de subvenționare în agricultură și mediul rural, precum și din alte surse,</p>	<p>Sintagma „inclusiv din cadrul fondurilor programelor Comisiei Europene” se exclude</p>	<p>În perioada 2016-2018, AIPA a gestionat surse financiare ale UE, dar și Banca Mondiala.</p>	<p>AIPA</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
inclusiv din cadrul fondurilor programelor Comisiei Europene.			
<p>Art. 18. Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.</p> <p>(2) Alocațiile anuale din bugetul de stat pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural vor fi prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.</p>	<p>(2) Alocațiile anuale din bugetul de stat, cumulativ cu alte surse, pentru Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediul Rural vor constitui pînă la 4% din veniturile aprobate ale bugetului de stat pe anul respectiv.</p>	<p>În prezent AIPA gestionează 900,0 mil. lei surse insuficiente pentru onorarea obligațiilor față de solicitanții de subvenții.</p> <p>De menționat că în anul 2019 FNDAMR a fost direcționat spre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - contribuția statului în Fondul Național al Viei și Vinului – 25,8 mil. lei (prevedere a art. 2 lit. g) a Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018); - autorizarea spre plată a restanțelor față de producătorii agricoli – cca 352,0 mil. lei (prevedere a art. 33 alin. (5) a Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural); - subvenții în avans – 45,0 mil. lei (prevedere a art. 23 alin. (3) a Legii nr. 276/2016 dar și a HG nr.507/2018); - subvenționarea post-investițională – cca 477,2 mil. lei (prevedere a HG nr.455/2017). <p>Astfel, în anul de subvenționare 2019, AIPA avea disponibil spre finanțare 477,2 mil. lei.</p>	<p>AIPA</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
		La situația din 20 iunie 2019 disponibilul de surse din FNDAME constituie cca 60,0 mil. lei.	
<p>Art. 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea. (1) Mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural sînt utilizate la susținerea măsurilor de sprijin prevăzute la art. 17.</p>	<p>Se propune sintagma „prevăzute la art. 17.” să fie exclusă și de adăugat textul „aprobate de Guvern”</p>	<p>Redacțională, în cazul în care din art. 17 vor fi excluse măsurile/submăsurile/domeniile de sprijin.</p>	<p>AIPA</p>
<p>Art. 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea. (3) Mărimea subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin variază în dependență de obiectivele de dezvoltare promovate în documentele de politici în domeniul dezvoltării agricole și rurale. Plafonul maxim al subvenției (în procente) se stabilește de către organul central de specialitate, cu consultarea asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli și, după caz, a partenerilor de dezvoltare, și nu va depăși 50% din valoarea investiției, cu excepția cazurilor în care se iau măsurile prevăzute la art. 17 prioritatea III lit. c) și d), a cazurilor prevăzute la alin. (6), precum și a cazurilor de reglementare a subvenției și mărimii acesteia prin alte legi.</p>	<p>Sintagma „ lit. c) și d), a cazurilor prevăzute la alin. (6),” se propune a fi exclusă.</p>	<p>Redacțională, în cazul în care din art. 17 vor fi excluse măsurile/submăsurile/domeniile de sprijin.</p>	<p>AIPA</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>Articolul 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea</p> <p>(1) Mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural sînt utilizate la susținerea măsurilor de sprijin prevăzute la art. 17.</p> <p>(2) Lista bunurilor (activelor) obiect al investițiilor eligibile se aprobă de Guvern la propunerea organului central de specialitate.</p> <p>(3) Mărimea subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin variază în dependență de obiectivele de dezvoltare promovate în documentele de politici în domeniul dezvoltării agricole și rurale. Plafonul maxim al subvenției (în procente) se stabilește de către organul central de specialitate, cu consultarea asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli și, după caz, a partenerilor de dezvoltare, și nu va depăși 50% din valoarea investiției, cu excepția cazurilor în care se iau măsurile prevăzute la art. 17 prioritatea III lit. c) și d), a cazurilor prevăzute la alin. (6), precum și a cazurilor de reglementare a subvenției și mărimii acesteia prin alte legi.</p> <p>(4) Suma subvenției are caracter compensatoriu, un producător agricol</p>	<p>Articolul 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea.</p> <p><i>(4)Suma subvenției are 64caracter compensatoriu, un producător agricol avînd dreptul doar la o subvenție pe an în cadrul unei măsuri de sprijin.</i></p> <p>- textul se propune a fi exclus.</p>	<p>E necesar de eliminat barierele puțin argumentate de acces la subvenții.</p>	<p>FNFM</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>avînd dreptul doar la o subvenție pe an în cadrul unei măsuri de sprijin.</p> <p>(5) Suma maximă pe care o poate solicita un solicitant va fi stabilită de Guvern, la propunerea organului central de specialitate, reieșind din prioritățile prevăzute în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală.</p> <p>(6) În dependență de mărimea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate, poate institui o limită maximă pentru subvenția acordată unui producător agricol, care va fi una echitabilă în raport cu investiția realizată. Limita maximă a subvenției poate fi majorată în cazul investițiilor efectuate de tinerii fermieri și femeile fermiere, al proiectelor start-up, al investițiilor efectuate de grupurile de producători, al proiectelor aferente producției agroalimentare ecologice și al proiectelor realizate în zone defavorizate.</p>			
	<p>Articolul 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea.</p> <p><i>(6) În dependență de mărimea Fondului 65național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate, consultată cu organizațiile profesionale din domeniul agricol, poate institui o</i></p>	<p>Sectorul lapte este necesar de susținut mai mult ca alte sectoare.</p>	<p>FNFM</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	<p><i>limită maximă pentru subvenția acordată unui producător agricol, care va fi una eehitabilă rezonabilă în raport cu investiția realizată. Limita maximă a subvenției poate fi majorată în cazul investițiilor efectuate de tinerii fermieri și femeile fermiere, al proiectelor start-up, al investițiilor 66efectuate de grupurile de producători, al proiectelor aferente producției agroalimentare ecologice și al proiectelor realizate în sectorul zootehnic (producerea laptelui) și în zone defavorizate – se propune a fi completată.</i></p>		
<p>Art. 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea. (4) Suma subvenției are caracter compensatoriu, un producător agricol avînd dreptul doar la o subvenție pe an în cadrul unei măsuri de sprijin.</p>	<p>În final se completează cu textul „/submăsură de sprijin/domeniu”.</p>	<p>Regulamentul de subvenționare prevede nu doar măsuri de sprijin dar, după caz și submăsură de sprijin/domeniu (1.2.P-1.2.S; 1.6.1-1.6.4)</p>	<p>AIPA</p>
<p>Articolul 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea. (3) Mărimea subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin variază în dependență de obiectivele de dezvoltare promovate în documentele de politici în domeniul dezvoltării agricole și rurale. Plafonul maxim al subvenției (în procente) se stabilește de către organul central de specialitate, cu consultarea asociațiilor de profil ale producătorilor agricoli și, după caz, a partenerilor de dezvoltare, și nu va depăși 50% din valoarea investiției, cu excepția cazurilor în care se iau măsurile</p>	<p>Articolul 20. Măsurile de sprijin și subvențiile pentru acestea. Alineatul (3): - textul ”lit. c) și d),” se substituie cu textul ”lit. c), d) și f),”.</p>	<p>Noua măsură de sprijin – ”Dezvoltarea locală LEADER”</p>	<p>Direcția politici și programe de dezvoltare rurală</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>prevăzute la art. 17 prioritatea III lit. c) și d), a cazurilor prevăzute la alin. (6), precum și a cazurilor de reglementare a subvenției și mărimii acesteia prin alte legi.</p>			
<p>Art. 21. Plățile directe (4) Beneficiari ai plăților directe pot fi producătorii agricoli deținători legali ai terenurilor agricole, ocupate de culturi anuale/multianuale, care demonstrează obținerea unei cantități minime de producție la hectar, stabilită anual de organul central de specialitate, fiind coordonată cu asociațiile de profil ale producătorilor agricoli. Baza de calcul al cantității minime a producției obținute constituie media rezultatelor recoltelor pentru ultimii 3 ani, precedenți celui în care se depune cererea, calculată în baza evidenței contabile și a rapoartelor depuse în modul stabilit.</p>	<p>Sintagma „Baza de calcul al cantității minime a producției obținute constituie media rezultatelor recoltelor pentru ultimii 3 ani, precedenți celui în care se depune cererea, calculată în baza evidenței contabile și a rapoartelor depuse în modul stabilit.” se exclude.</p>	<p>Această prevedere este expusă ambiguu și va avea impact negativ asupra implementării plăților directe. Astfel, producătorii agricoli debutanți nu vor putea accesa plăți directe dacă nu au minim 3 ani de activitate pentru a prezenta acre confirmative plăților.</p>	AIPA
<p>Art. 21. Plățile directe (5) Beneficiari ai plăților directe pot fi producătorii agricoli deținători legali ai terenurilor agricole, ocupate de culturi anuale/multianuale, care demonstrează obținerea unei cantități minime de producție la hectar, stabilită anual de organul central de specialitate, fiind coordonată cu asociațiile de profil ale producătorilor agricoli. Baza de calcul al cantității minime a producției obținute</p>	<p>Sintagma „Baza de calcul al cantității minime a producției obținute constituie media rezultatelor recoltelor pentru ultimii 3 ani, precedenți celui în care se depune cererea, calculată în baza evidenței contabile și a rapoartelor depuse în modul stabilit.” se exclude.</p>	<p>Această prevedere este expusă ambiguu și va avea impact negativ asupra implementării plăților directe. Astfel, producătorii agricoli debutanți nu vor putea accesa plăți directe dacă nu au minim 3 ani de activitate pentru a prezenta acre confirmative plăților.</p>	AIPA

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
constituie media rezultatelor recoltelor pentru ultimii 3 ani, precedenți celui în care se depune cererea, calculată în baza evidenței contabile și a rapoartelor depuse în modul stabilit.			
	Articolul 21. Plățile directe. (3) Pentru unele activități de importanță strategică, precum cultivarea produselor cu valoare adăugată înaltă stabilite în mod expres de organul central de specialitate, cultivarea produselor agricole ecologice, precum și pentru localitățile din zonele defavorizate, se acordă plăți directe majorate. Valoarea majorărilor se stabilește de Guvern și nu va depăși 20% - 30% față de valoarea de bază a plăților directe – se propune de majorat procentajul.	Este necesar de încurajat mai mult producătorii agricoli.	FNFM
	Articolul 21. Plățile directe. (6) Suprafața minimă eligibilă, indivizibilă , pentru a beneficia de plăți directe este de 1 hectar de 0.5 ha în bloc agricol. Pentru producătorii de legume în spații protejate suprafața minimă eligibilă este de 0.1 ha – se propune a fi completată.	În condițiile R.Moldova este necesar de o abordare la o scară mai mică a dimensiunilor fermelor. În condițiile R.Moldova este necesar de o abordare la o scară mai mică a dimensiunilor fermelor. Bloc agricol este suprafața mai multor parcele cultivate care constituie în sumă cel puțin 0.5 ha. (Bloc agricol în Grecia este de 0.5 ha, în Malta - 0.3 ha)	FNFM
	7) <i>Cuantumul plății directe se calculează prin împărțirea volumului mijloacelor anuale alocate în acest sens la numărul total de hectare eligibile</i>	Producerea de legume în spații protejate este costisitoare, iar concurența pe piața de legume este	FNFM

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	<i>în anul respectiv. Pentru producătorii de legume în spații protejate mărimea subvenției se stabilește de 20000 lei pentru 1000 m2 de spațiu protejat – se propune a fi completată cu text.</i>	foarte dură, provocată de importul din țările cu condiții de subvenționare cu mult mai avantajoase.	
	(8) Cuantumul plății directe pentru fiecare hectar/cap de animal se stabilește prin hotărârea Guvernului, ținându-se cont de faptul că cel puțin 50% din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se vor utiliza pentru plăți directe – se propune a fi completată cu sintagma "cel puțin" .	Este imperios de necesar acordarea subvențiilor directe pentru susținerea producerii, care se confruntă cu mari probleme de piață.	FNFM
	(9) Se admite acordarea plăților directe pentru următoarele culturi agricole înscrise în Catalogul soiurilor de plante: grâu de toamnă și de primăvară, orz de toamnă și de primăvară, porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, mazăre, soie, rapiță, legume în teren deschis și spații protejate, plantații multianuale – vii, livezi, pepiniere viticole și pomicele, plantații de pomuşoare, de levănțică și de alte culturi etero-oleaginoase – se propune a fi completată cu sintagma "și spații protejate" .	E necesar de acordat sprijin producerii legumelor în spații protejate din motive invocate mai sus.	FNFM
	<i>[Prevederile art.21, se pun în aplicare la 1 ianuarie 2020] – se propune în varianta - [Prevederile art.21, se pun în aplicare la 1 ianuarie 2019].</i>		FNFM
Art. 21. Plățile directe (6) Suprafața minimă eligibilă, indivizibilă, pentru a beneficia de plăți directe este de 1 hectar.	Articolul 21. Plățile directe. (6) Suprafața minimă eligibilă, indivizibilă , pentru a beneficia de plăți directe este de 1 hectar de 0.5 ha în bloc agricol. Pentru producătorii de legume în spații protejate suprafața minimă eligibilă este de 0.1 ha – se propune a fi completată.	În condițiile R.Moldova este necesar de o abordare la o scară mai mică a dimensiunilor fermelor. În condițiile R.Moldova este necesar de o abordare la o scară	Se accepta parțial. Se exclude cuvântul "indivizibilă"

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
		mai mică a dimensiunilor fermelor. Bloc agricol este suprafața mai multor parcele cultivate care constituie în sumă cel puțin 0.5 ha. (Bloc agricol în Grecia este de 0.5 ha, în Malta - 0.3 ha)	
Art. 21. Plăți directe (8) Cuantumul plății directe se calculează prin împărțirea volumului mijloacelor anuale alocate în acest sens la numărul total de hectare eligibile în anul respectiv.	Se propune a fi exclusă	În baza acestei prevederi rezultă că AIPA va recepționa toate cererile de solicitare a plăților directe și ulterior, în baza mijloacelor financiare disponibile, va fi efectuat calculul pentru 1 ha sau 1 cap de animal.	AIPA
Art. 21. Plăți directe (2) Plățile directe constau în acordarea unei sume fixe pe unitate de suprafață de teren cultivat și/sau cap de animal, alocată în funcție de culturile agricole, de suprafața terenurilor lucrate, de speciile și numărul de animale	1) Primul pas spre implementarea art.21 al Legii 276/2016 considerăm oportun majorarea Fondului Național de subvenționare; 2) modificări la Lege - plățile directe să fie achitate per KG de LAPTE PRODUS ȘI FACTURAT (Având un Fond Național de dezvoltare rurală în sumă de 900 mil. lei pentru anii 2017/2018/2019 respectiv, și analizând repăartizarea acestui Fond ajungem la concluzia că, acest fond este sub minim de acoperire a dosarelor autorizate existente, postinvestiționale, care include și restanțele anilor precedenți, nemaivorbind de alocare pentru plățile directe.	Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate "Lapte, de comun cu Asociația Fermierilor- Producători de Lapte
Art.21. Plățile directe (4) Beneficiarii ai plăților directe pot fi producătorii agricoli deținători legali ai terenurilor agricole, ocupate de culturi anuale/multianuale, care demonstrează obținerea unei cantități minime de producție la hectar, stabilită anual de	Art.21. Plățile directe La alin.(4) , după cuvintele „ale producătorilor agricoli” se introduce textul „, , și/sau producătorii agricoli deținători de animale, care demonstrează obținerea unei cantități minime de producție per cap de animal, stabilită anual de organul central de specialitate, fiind coordonată cu asociațiile de profil		Direcția politici de producție, procesare și reglementare a calității produselor de

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
organul central de specialitate, fiind coordonată cu asociațiile de profil ale producătorilor agricoli. Baza de calcul al cantității minime a producției obținute constituie media rezultatelor recoltelor pentru ultimii 3 ani, precedenți celui în care se depune cererea, calculată în baza evidenței contabile și a rapoartelor depuse în modul stabilit.	ale producătorilor agricoli, în baza standardelor de rasă.”, iar în final se completează cu textul „Dovada cantității minime a producției obținute per cap de animal constituie actele de evidență zootehnică, coordonate cu inspectorul teritorial al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.”;		origine animalieră
5) Pentru a beneficia de dreptul la plăți directe, solicitanții trebuie: a) să fie deținători legali ai terenurilor agricole pentru care se solicită plată directă;	La alin.(5), litera a), după cuvintele „ai terenurilor agricole” se introduc cuvintele „și/sau animalelor”.		Direcția politici de producție, procesare și reglementare a calității produselor de origine animalieră
Art.22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli	În final se completează cu textul „cu excepția plăților directe”	Se propune ca subvenții majorate să fie acordate doar pentru susținerea proiectelor investiționale și a subvențiilor post-investiționale.	AIPA
	Articolul 22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli. d) 40% 25% – pentru producătorii agricoli care au achiziționat bunuri (active) de producție autohtonă eligibile spre subvenționare – se propune majorarea procentajului.	Este necesar să sprijinim mai mult producătorii autohtoni.	FNFM
	Articolul 22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli. Se introduce un alineat nou după alineatul d):	Este necesar de sprijinit mai mult sectorul lapte.	FNFM

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	e) 30% pentru producătorii agricoli care vor procura junici de prăsilă pentru producerea laptelui și carni de bovină.		
	<p>Articolul 22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli.</p> <p>(2) În cazul în care solicitantul subvenției cade sub incidența mai multor înlesniri enumerate la alin. (1), acesta va beneficia doar de una două înlesniri la alegere.</p>	Este necesar de încurajat mai mult fermierii.	FNFM
	<p>Art. 22¹. Fondul de garantare a creditelor agricole.</p> <p>(1) Fondul de garantare a creditelor agricole (denumit în continuare Fond de garantare) este creat în cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.</p> <p>(2) Fondul de garantare are drept scop garantarea creditelor agricole obținute de către producătorii agricoli de la instituțiile financiare în cazul în care nu dispun de suficient gaj.</p> <p>(3) Agenția oferă garanții financiare în condiții privilegiate beneficiarilor/solicitanților de subvenții prin intermediul Fondului de garantare.</p> <p>(4) Fondul de garantare este suplinit în baza programelor finanțate de la bugetul de stat și din alte surse legale.</p> <p>(5) Regulamentul privind organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor agricole se aprobă prin hotărâre de Guvern.</p> <p>(6) Acordul-tip de colaborare dintre Agenție și instituțiile financiare, precum și contractul-tip de</p>	Creditarea sectorului continuă să fie în recesiune, chiar dacă ratele dobânzii s-au micșorat, producătorii agricoli nu au acces la aceste credite din cauza gajului sau a lichidităților curente. Soldul creditelor în economie la sfârșitul anului 2017 a fost mai mic decât nivelul înregistrat în anul 2016 cu 6,5%. Finanțarea întreprinderilor continuă a fi dominată de împrumuturile pentru sectorul comerțului – 29% din totalul împrumuturilor, pentru agricultură – 8% și industria alimentară – 10%. Majoritatea împrumuturilor sunt în lei – 57%, precum și majoritatea depozitelor – 54%.	AIPA

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	garantare dintre Agenție și solicitantul de credit sunt aprobate prin ordin al organului central de specialitate.		
Art. 23. Acordarea subvenției în avans. Alin. 2 lit. b) alocarea investiției nu este mai mare de un milion de lei;	După cuvântul „investiției” se va adăuga cuvântul „eligibile”.	Foarte multe dosare de solicitare a subvenției în avans pentru proiectele start-up vin cu valoarea proiectului mai mari de 1,0 mil. lei. Comisia de evaluare și selecție a acceptat spre evaluare dosarele cu valoarea investiției eligibile până la 1,0 mil. lei.	AIPA
Art. 23. Acordarea subvenției în avans. Alin. 2 lit. c) proiectul este implementat într-o localitate din zona rurală;	Cuvântul „din zona” se exclude.	Conform prevederilor legii, <i>localitate rurală</i> constituie sate, comune, inclusiv localități care, conform legii, au statut de oraș, cu excepția orașelor Chișinău și Bălți. Dacă să interpretăm localitățile din zona rurală, aceasta contravine cu noțiunea de localitate rurală.	AIPA
Art. 23. Acordarea subvenției în avans. Alin. 2 lit. h) fondatorul/fondatorii solicitantului nu sînt afiliați unui alt producător agricol	Se propune abrogarea acestei prevederi.	La toate întrunirile cu producătorii agricoli, problema afilierii este discutată și producătorii agricoli solicită excluderea acestei prevederi.	AIPA
	Articolul 22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli. d) 40% 25% – pentru producătorii agricoli care au achiziționat bunuri (active) de producție autohtonă eligibile spre subvenționare – se propune majorarea procentajului.	Este necesar să sprijinim mai mult producătorii autohtoni.	FNFM

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	<p>Articolul 22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli. Se introduce un alineat nou după alineatul d): e) 30% pentru producătorii agricoli care vor procura junici de prăsilă pentru producerea laptelui și carnii de bovină.</p>	Este necesar de sprijinit mai mult sectorul lapte.	FNFM
<p>Art. 23. Acordarea subvenției în avans (7) Beneficiază de subvenții în avans proiectele care se încadrează în următoarele măsuri de sprijin: a) îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale; b) renovarea și dezvoltarea localității rurale; c) diversificarea economiei rurale prin activități non-agricole.</p>	<p>Articolul 22. Înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli. (2) În cazul în care solicitantul subvenției cade sub incidența mai multor înlesniri enumerate la alin. (1), acesta va beneficia doar de una două înlesniri la alegere.</p>	Este necesar de încurajat mai mult fermierii.	Nu se acceptă. Condițiile, procedura și cuantumul subvenției majorate se vor stabili prin Hotărâre de Guvern
<p>Articolul 23. Acordarea subvenției în avans (8) Proiectele care se încadrează în măsurile de sprijin prevăzute la alin. (7) lit. a) și b) se subvenționează în avans cu respectarea următoarelor condiții: a) solicitanții și beneficiarii proiectelor sînt autoritățile administrației publice locale de nivelul întîii (sate și comune, inclusiv orașe cu o populație de pînă la 10 000 de locuitori cu statut de rezident, conform recensămîntului populației și al locuințelor din 2014);</p>	<p>Articolul 23. Acordarea subvenției în avans, alineatul (8) litera a): -textul "autoritățile administrației publice locale" se substituie cu textul "unitățile administrativ-teritoriale"; -textul "conform recensămîntului populației și al locuințelor din 2014" se substituie cu textul "conform ultimului recensămînt efectuat al populației și a locuințelor"</p>	Solicitarea vine în scopul evitării unor modificări în cazul efectuării unui nou recensămînt al populației și a locuințelor.	Direcția politici și programe de dezvoltare rurală

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
Articolul 23. Acordarea subvenției în avans	Articolul 23. Acordarea subvenției în avans se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins: ” (9 ¹) Proiectele care se încadrează în măsurile de sprijin prevăzute la alin. (7) lit. d) se subvenționează în avans conform condițiilor și procedurilor aprobate prin Hotărâre de Guvern.”	Noua măsură de sprijin – ” ”Dezvoltarea locală LEADER”	Direcția politici și programe de dezvoltare rurală
Articolul 23. Acordarea subvenției în avans (10) Proiectele care se încadrează în măsurile de sprijin prevăzute la alin. (7) lit. a)–c) se subvenționează pe bază de concurs, prioritate avînd proiectele care acumulează cel mai mare punctaj, în limitele fondurilor alocate în acest scop. Proiectele care nu acumulează punctajul necesar se transferă la următoarea perioadă de evaluare, dacă componenta prezentă va fi finanțată suplimentar.	Articolul 23. Acordarea subvenției în avans - se propune substituirea literei ” c)” cu litera ”d)”	Noua măsură de sprijin – ” ”Dezvoltarea locală LEADER”	Direcția politici și programe de dezvoltare rurală
Art. 23. Acordarea subvenției în avans (11) Pentru măsurile prevăzute la alin. (7) lit. a)–c), alocația financiară din bugetul anual al Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se stabilește în următoarele cwantumuri: a) pînă la 5%- – pentru îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale; b) pînă la 5% – pentru renovarea și dezvoltarea localității rurale;	Art. 23. Acordarea subvenției în avans Alineatul (11): -se propune substituirea literei ” c)” cu litera ”d)” -se completează cu litera d) cu următorul cuprins: ”d) pînă la 5 % - pentru dezvoltarea locală LEADER.”	Noua măsură de sprijin – ” ”Dezvoltarea locală LEADER”	Direcția politici și programe de dezvoltare rurală

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
c) pînă la 5% – pentru diversificarea economiei rurale prin activități non-agricole.			
Art. 23. Acordarea subvenției în avans. (12) Condițiile și procedurile specifice de implementare a proiectelor și a subvențiilor în avans pentru proiectele care se încadrează în măsurile de sprijin prevăzute la alin. (7) lit. a)–c) se aprobă de Guvern.	Art. 23. Acordarea subvenției în avans Alin. (12) se propune substituirea literei ”c)” cu litera ”d)”.		Direcția politici și programe de dezvoltare rurală
Art. 24. Criteriile generale de eligibilitate. Litera f) dispun de apartenență la una din asociațiile de profil ale producătorilor agricoli, cu excepția solicitanților de subvenții pentru măsurile prevăzute la art.17, prioritatea III, lit.c)-e)	Art. 24. Criteriile generale de eligibilitate La litera f) se propune substituirea literei ” e)” cu litera ”f)”		Direcția politici și programe de dezvoltare rurală
	Articolul 24. Criteriile generale de eligibilitate. g) dovedesc prin acte confirmative realizarea investiției (facturi, ordine de plată , acte de dare în exploatare etc.) – se propune excluderea sintagmei ”ordine de plată” .	Criteriul de bază trebuie să fie faptul realizării investiției, indiferent din care surse, dar dovedită prin factură fiscală.	FNFM
Art. 25. Criteriile speciale de eligibilitate (1) Criteriile speciale de eligibilitate reprezintă totalitatea condițiilor speciale valabile pentru fiecare măsură de sprijin, respectarea căroră acordă dreptul la subvenție după cum urmează: 3) pentru investițiile în sectorul zootehnic, subvenția se acordă în cazul	Pct.(1), subpct 3) litera b) se exclude	Prevederea expusă în litera b) urmează a fi exclusă deoarece aceasta normă nu se regăsește în HG 455/2017, nu se aplică.	AIPA

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>întrunirii următoarelor condiții: b) solicitantul dispune de bază furajeră – terenuri agricole, destinate cultivării culturilor furajere, cu o suprafață minimă necesară asigurării cantității de furaje pentru șeptelul deținut;</p>			
<p>Art. 25 Criteriile speciale de eligibilitate (1) Criteriile speciale de eligibilitate reprezintă totalitatea condițiilor speciale valabile pentru fiecare măsură de sprijin, respectarea cărora acordă dreptul la subvenție după cum urmează: 4) pentru investițiile în producerea produselor agricole pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri), subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții: c) procurarea bunurilor (activelor) eligibile este confirmată prin certificate de calitate, facturi, acte de dare în exploatare etc.;</p>	<p>Litera c) sintagma „certificat de calitate” se exclude</p>	<p>Prevederea expusă în litera c) urmează a fi exclusă, deoarece nu există așa document de facto ca certificat de calitate.</p>	<p>AIPA</p>
<p>Art. 25 Criteriile speciale de eligibilitate (1) Criteriile speciale de eligibilitate reprezintă totalitatea condițiilor speciale valabile pentru fiecare măsură de sprijin, respectarea cărora acordă dreptul la subvenție după cum urmează: 6) pentru investițiile în infrastructura postrecoltare și procesare, subvenția se</p>	<p>Art. 25 Criteriile speciale de eligibilitate a) solicitantul deține baza de producție a materiei prime. Sînt facilitați producătorii agricoli care fac dovada deținerii bazei materiale de producție, inclusiv a suprafeței de terenuri deținute legal, care ar asigura cel puțin 50% din capacitatea de păstrare/prelucrare, obiect al investiției eligibile, cu producție proprie. Pentru investițiile altele decît</p>	<p>Colaboratorii AIPA nu pot calcula deținerea bazei de producție proprie ce asigură cel puțin 50% din capacitatea de păstrare/prelucrare pentru casele de ambalare, containere, stivuitor, utilaj de procesare a fructelor, legumelor, cartofului, cerealelor, etc. Din aceste considerente acest indicator</p>	<p>AIPA</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții:</p> <p>a) solicitantul deține baza de producție a materiei prime. Sînt facilitați producătorii agricoli care fac dovada deținerii bazei materiale de producție, inclusiv a suprafeței de terenuri deținute legal, care ar asigura cel puțin 50% din capacitatea de păstrare/prelucrare, obiect al investiției eligibile, cu producție proprie. Pentru investițiile altele decît cele menționate, valoarea subvenției se reduce cu 50% din valoarea de bază a acesteia;</p>	<p>cele menționate, valoarea subvenției se reduce cu 50% din valoarea de bază a acesteia; Litera a) se exclude!!!!????</p>	<p>este evaluat subiectiv și lasă loc de interpretare. Din aceste considerente se solicită păstrarea acestor prevederi pentru submăsura 1.6.1 (construcția și renovarea frigiderelor) și 1.6.4. din HG 455.</p>	
<p>c) achiziționarea bunurilor (activelor) eligibile de la furnizori și distribuitori este confirmată prin certificate de calitate, facturi, acte de dare în exploatare etc.;</p>	<p>c) achiziționarea bunurilor (activelor) eligibile de la furnizori și distribuitori este confirmată prin certificate de calitate, facturi, acte de dare în exploatare etc.;</p> <p>Litera c) sintagma „certificate de calitate” se exclude</p>	<p>Prevederea expusă în litera c) urmează a fi exclusă, deoarece nu există așa document ca certificat de calitate.</p>	<p>AIPA</p>
<p>Art.25. Criteriile speciale de eligibilitate</p> <p>6) pentru investițiile în infrastructura postrecoltare și procesare, subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții:</p> <p>a) solicitantul deține baza de producție a materiei prime. Sînt facilitați producătorii agricoli care fac dovada deținerii bazei materiale de producție, inclusiv a suprafeței de terenuri deținute legal, care ar asigura cel puțin 50% din</p>	<p>În alin.a), prima propoziție, sintagma ”materiei prime” să se completeze cu cuvîntul ”autohtonă”</p>	<p>Producătorii care livrează lapte și/sau vînd direct lapte și produse lactate consumatorilor, trebuie să țină evidența efectivului vacilor de late în RSA. Mărimea sprijinului financiar acordat producătorilor agricoli din sectorul zootehnic, argumentat și solicitat de către ferieri ar fi cuantumul de 1 leu/kg lapte de calitate conform normelor stabilite în HG nr.435/2010.</p>	<p>Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate ”Lapte, de comun cu Asociația Fermierilor- Producători de Lapte</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
capacitatea de păstrare/prelucrare, obiect al investiției eligibile, cu producție proprie. Pentru investițiile altele decât cele menționate, valoarea subvenției se reduce cu 50% din valoarea de bază a acesteia;			
Art. 25. Criteriile speciale de eligibilitate (1) Criteriile speciale de eligibilitate reprezintă totalitatea condițiilor speciale valabile pentru fiecare măsură de sprijin, respectarea cărora acordă dreptul la subvenție după cum urmează: 10) pentru investițiile în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții: a) solicitantul deține bază tehnico-materială, precum și o experiență de cel puțin 3 ani în practicarea activității agricole;	Art. 25. Criteriile speciale de eligibilitate a) solicitantul deține bază tehnico-materială, precum și o experiență de cel puțin 3 ani în practicarea activității agricole; Litera a) se exclude	Prevederea expusă în litera a) urmează a fi exclusă, deoarece aceasta nu se aplică.	AIPA
b) activitatea agricolă este înregistrată și desfășurată în zona rurală pentru care se solicită subvenție;	sintagma „zonă” se substituie cu cuvântul „localitate”	Sunt eligibili subvenționării investițiile realizate în localitate rurală.	AIPA
	Articolul 25. Criteriile speciale de eligibilitate. 3) pentru investițiile în sectorul zootehnic, subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții: b) solicitantul dispune de bază furajeră – terenuri agricole, destinate cultivării culturilor furajere, cu o suprafață minimă necesară asigurării cantității de furaje pentru șeptelul deținut, sau are semnat(e)	E necesar de lărgit gradul de libertate a fermierului pentru dezvoltarea afacerii.	FNFM

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
	contract(e) de procurare a furajelor pe o perioadă de cel puțin 5 ani – se propune a fi completat cu text.		
	6) pentru investițiile în infrastructura postrecoltare și procesare, subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții: solicitantul întrunește criteriile caracteristice de producător agricol mic sau mijlociu. sau mare;		FNFM
	10) pentru investițiile în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, subvenția se acordă în cazul întrunirii următoarelor condiții: a) solicitantul deține bază tehnico-materială, precum și o experiență de cel puțin 3 ani în practicarea activității agricole – se propune a fi exclus.		FNFM
<p>Articolul 25. Criteriile speciale de eligibilitate.</p> <p>(1) Criteriile speciale de eligibilitate reprezintă totalitatea condițiilor speciale valabile pentru fiecare măsură de sprijin, respectarea cărora acordă dreptul la subvenție după cum urmează:</p>	<p>Articolul 25. Criteriile speciale de eligibilitate.</p> <p>Alineatul (1) de completat cu un sublineat nou, cu următorul conținut:</p> <p>12) pentru investițiile întru realizarea activităților de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor, subvenția este acordată producătorilor agricoli, administrațiilor publice locale, în cazul întrunirii următoarelor condiții:</p> <p>a) dețin legal terenul pe care s-a realizat investiția;</p> <p>b) investiția a fost realizată în baza proiectului de execuție a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solului supuse avizării de instituțiile de cercetări de profil și expertizei ecologice de stat și, după caz, expertizei tehnice în construcții.</p>	<p>Prin Hotărârea Guvernului nr. 691/2018 a fost aprobat Regulamentul privind condițiile și procedurile de realizare a activităților de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor, care stabilește condițiile și procedurile de realizare a activităților date.</p> <p>Astfel, conform condițiilor stabilite în hotărârea nominalizată criteriile principale de priorizare a obiectelor sînt forma și intensitatea procesului de degradare a solului, precum și suprafața de teren afectată. Conform pct. 21 și pct. 24, din hotărârea data proiectele de</p>	<p>Serviciul politici în domeniul fondului funciar și îmbunătățiri funciare</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
		<p>execuție a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solului se supun avizării instituțiilor de cercetări de profil și expertizei ecologice de stat și, după caz, expertizei tehnice în construcții și pot fi finanțate din bugetul de stat.</p>	
<p>Art. 26. Costuri și bunuri neeligibile Nu fac obiectul investiției eligibile: j) serviciile de instalare, de montaj, lucrările mecanizate, serviciile de transport</p>	<p>Se propune de completat în final cu textul „cu excepția solicitanților de subvenții în avans pentru proiectele start-up”.</p>	<p>Hotărârea Guvernului nr. 507 din 30 mai 2018 prevede ca costuri eligibile: costurile generale legate de onorariile arhitecților și inginerilor, proiectanților de plantații multianuale, taxele pentru consultanță și studii de fezabilitate, proiectare, serviciile de instalare, de montaj, lucrările mecanizate, serviciile de transport, care nu pot depăși 10% din cheltuielile eligibile totale ale investițiilor.</p>	AIPA
<p>Art. 27. Drepturile și obligațiile solicitanților și beneficiarilor de subvenții (2) Solicitanții și beneficiarii de subvenții sînt obligați: f) să asigure toate condițiile pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor postachitare de către reprezentanții împuterniciți ai Agenției, pe durata stabilită la lit. e), inclusiv</p>	<p>Se expune în redacție nouă: f) să asigure toate condițiile pentru desfășurarea corespunzătoare a verificărilor pe teren și a inspecțiilor postachitare de către reprezentanții împuterniciți ai Agenției, inclusiv accesul în locurile și spațiile unde este efectuată investiția obiect al subvenționării, la documentele juridice, financiare, tehnice care au stat la baza efectuării și dezvoltării acestei investiții etc.;</p>	Modificări redacționale	AIPA

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>accesul în locurile și spațiile unde este efectuată investiția obiect al subvenționării, la documentele juridice, financiare, tehnice care au stat la baza efectuării și dezvoltării acestei investiții etc.;</p>			
<p>Art. 27. Drepturile și obligațiile solicitanților și beneficiarilor de subvenții (4) Beneficiarii beneficiari de subvenții sînt obligați să mențină în vigoare criteriile de eligibilitate de la data depunerii cererii de acordare a subvenției (plății directe) pe parcursul întregii perioade stabilite de Guvern, în dependență de domeniul investiției, durata de exploatare sau de viață a obiectului investiției. În caz contrar, beneficiarii de subvenții sînt obligați să restituie valoarea subvenției primite, cu excepția cazurilor de forță majoră.</p>	<p>Cuvînul „beneficiari” se exclude</p>	<p>Se exclude deoarece se repetă același cuvînt de două ori, redacțional.</p>	<p>AIPA</p>
<p>Articolul 29. Recepționarea dosarelor cu documentele solicitate (4) În vederea asigurării respectării condițiilor de eligibilitate și stabilirii autenticității documentelor anexate la cererea de acordare a subvenției, reprezentanții subdiviziunii teritoriale a Agenției sînt în drept: a) să solicite documente suplimentare pentru confirmarea veridicității documentelor anexate la cerere dacă</p>	<p>Articolul 29. Recepționarea dosarelor cu documentele solicitate La finalul alineatului 4) se propune un alineat nou : (5)Reprezentantul subdiviziunii teritoriale a Agenției este obligat după recepționare și înregistrarea cererii de acordare a subvenției, să elibereze solicitantului recipisă confirmativă de recepționare și înregistrare a cererii în registrul manual al subdiviziunii teritoriale și în baza de date a sistemului informațional de evidență a solicitanților și beneficiarilor de subvenții.</p>	<p>Este necesară mai multă responsabilitate din partea angajaților AIPA în relațiile cu fermierii, potențiali beneficiari de subvenții.</p>	<p>FNFM</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
<p>există temeieri suficiente de a presupune caracterul neveridic al acestora;</p> <p>b) să solicite autorităților de orice nivel informații referitoare la solicitantul subvenției și obiectul investiției;</p> <p>c) să verifice la fața locului obiectul investiției, starea acestuia în vederea stabilirii cheltuielilor suportate.</p>			
	<p>Articolul 30. Termenul de examinare a cererii de acordare a subvenției.</p> <p>4) Cererea de acordare a subvenției se examinează în dependență de complexitatea acesteia, volumul investiției pentru care se solicită subvenție, în termen de cel mult 2 luni o lună de la data depunerii acesteia la subdiviziunea teritorială a Agenției, cu excepția cererilor pentru plățile directe al căror termen de examinare va fi stabilit de Guvern.</p>	<p>Este suficient 1 lună. Fermierii au nevoie de mijloace financiare permanent.</p>	<p>FNFM</p>
	<p>(3) Termenul de examinare poate fi suspendat în cazul în care resursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural sînt epuizate – se propune a fi exclus.</p>		<p>FNFM</p>
<p>Art. 31. Procedura de inspecție și control pe teren</p>	<p>Art. 31. Procedura de inspecție și control pe teren</p> <p>Sintagma „inspecție și control” se substituie cu „verificare”</p>	<p>Redacțional.</p>	<p>AIPA</p>
<p>Art. 31. Procedura de inspecție și control pe teren</p> <p>Alin. (3) Pentru fiecare solicitant de subvenții verificat se va întocmi un act de inspecție, conform procedurii stabilite, după modelul aprobat de organul central de specialitate, care va cuprinde:</p> <p>a) componența grupului care a efectuat</p>	<p>Art. 31. Procedura de inspecție și control pe teren</p> <p>La alin (3) după textul „organul central de specialitate” textul „care va cuprinde: ” se exclude , inclusiv prevederile literelor a)-d).</p>	<p>Aceste prevederi sunt procedurale și sunt specificate în HG 455/2017.</p>	<p>AIPA</p>

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
inspecția și controlul pe teren; b) măsura de sprijin accesată de solicitant și, după caz, descrierea succintă a proiectului, cu indicarea sumei solicitate; c) obiectul inspecției și programul derulării acesteia; d) rezultatele verificărilor și concluzia grupului de inspecție.			
(6) Procedura de control pe teren, acțiunile ce urmează a fi întreprinse în cadrul verificărilor se stabilesc în manualele de proceduri, aprobate în modul stabilit de organul central de specialitate.	Sintagma „control” se substituie cu „verificare”	Redacțional	AIPA
Articolul 31. Procedura de inspecție și control pe teren (4) Perioada de efectuare a verificărilor nu va depăși 30 de zile din data inițierii.	Articolul 31. Procedura de inspecție și control pe teren. (4) Perioada de efectuare a verificărilor nu va depăși 30 10 zile din data inițierii – s-a propus micșorarea numărului de zile.	30 zile este prea mult.	FNFM
(5) Solicitanții subvențiilor sînt obligați să prezinte, în termen de 10 zile, informația și documentele solicitate în cadrul verificărilor. În cazul refuzului de a prezenta informația și documentele solicitate, Agenția este în drept să respingă cererea de acordare a subvenției, cu informarea producătorului agricol.	(5) Solicitanții subvențiilor sînt obligați să prezinte, în termen de 10 zile, informația și documentele solicitate în cadrul verificărilor. Agenția este în drept să prelungească termenul de prezentarea a informației și documentelor solicitate în cadrul verificărilor – se propune includerea unui text nou. În cazul refuzului de a prezenta informația și documentele solicitate, Agenția este în drept să respingă cererea de acordare a subvenției, cu informarea producătorului agricol.		FNFM
Articolul 32. Autorizarea spre plată a subvenției	Articolul 32. Autorizarea spre plată a subvenției.		FNFM

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
(1) Procesul de autorizare spre plată a subvenției (plății directe) are la bază următoarele principii: b) asigurarea concurenței, tratamentului egal, imparțialității și nediscriminării față de toți solicitanții;	b) asigurarea concurenței, tratamentului egal, imparțialității și nediscriminării față de toți solicitanții – s-a propus unele sintagme pentru excludere.		
d) autorizarea plăților în ordinea recepționării dosarelor cu documentele solicitate, conform regulii „primul venit, primul servit”.	d) autorizarea plăților în ordinea recepționării dosarelor cu documentele solicitate, conform regulii „primul venit, primul servit” – s-a propus unele sintagme pentru a fi omise.		FNFM
	S-a propus completarea articolului 32, alin.1) cu 2 alineate noi: e) recepționarea continuă a cererilor de solicitare a subvențiilor;	Este necesar ca procesul de subvenționare să fie unul continuu și previzibil pentru fermieri.	FNFM
	f) transferarea plăților subvențiilor pentru următorul an bugetar în cazul epuizării Fondului de subvenționare pînă la 01 noiembrie a anului în curs.		FNFM
Art. 34. Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții (1) Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții reprezintă un registru ținut de Agenție, ce cuprinde informațiile despre solicitanții/beneficiarii de subvenții care au prezentat date neveridice, documente false, constatate în modul stabilit de organele specializate, precum și despre cei care nu și-au îndeplinit angajamentele asumate.	La alin. 1 sintagma „în modul stabilit de organele specializate” se propune a fi exclusă.	Mai multe entități, printre care și AIPA pot să înainteze în adresa Comisiei ministeriale lista entităților ce urmează a fi inclusă sau exclusă din Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții. Decizia de includere sau excludere din listă aparține Comisiei ministeriale.	AIPA

Prevederile Legii nr. 276/2016	Modificările propuse	Argumentările autorului	Denumirea instituției
(2) Ordinea de introducere în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții și, după caz, de excludere din aceasta se stabilește de Guvern.	Sintagma „Ordinea” se substituie cu cuvântul „Procedura”.	În HG 455/2017 este expusă procedura de introducere în lista citată. Redacțional.	AIPA
Art.35. Sistemul informațional integrat agricol (2) Concepția privind crearea și modul de funcționare a Sistemului informațional integrat agricol se aprobă de către Guvern.	Art.35. Sistemul informațional integrat agricol Alin (2), în final se completează cu textul: „Regulamentele de funcționare a modulelor – parte componentă a Sistemului Informațional Integrat Agricol se aprobă prin ordinul organului central de specialitate”.	Va fi mai ușor de aprobat și de operat modificări pentru modulele date, deoarece la moment nu este clar cum va funcționa nouă schemă de plată „plăți directe”.	AIPA
(3) Mijloacele financiare necesare creării și întreținerii Sistemului informațional integrat agricol se alocă din bugetul de stat.	Alin (3), în final se completează cu textul: „și alte surse neinterzise de lege”	Oportunitate de identificare a surselor financiare pentru dezvoltarea și menținerea sistemului informațional.	AIPA
Art. 36. Intrarea în vigoare (3) Începând cu anul 2020, producătorii agricoli care nu vor fi înregistrați în baza de date a Sistemului informațional integrat agricol nu vor putea accesa subvenții (plăți directe).	Art. 36. Intrarea în vigoare Se expune după cum urmează: (3) Începând cu anul 2020 , producătorii agricoli care nu vor fi înregistrați în baza de date a Sistemului informațional integrat agricol nu vor putea accesa plăți directe.	SIIA are menirea de a urmări modul de implementare a plăților directe.	AIPA